

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למדעי הרוח
החוג ללימודי אסיה

אישה טובה, עולם אכזר : ייצוג דמות האחות בספר "הצמחונית" (2007)
מאת האן קאנג
עבודה סמינריונית

במסגרת הקורס : מגדר ומיניות בספרות והקולנוע הקוריאני (46160)

מוגש לידי : דר' אירה ליאן

מגישה : נועה ניב

תאריך : 30/9/2022

תוכן עניינים

עמוד

3-4	.....	מבוא
5-9	.....	סקירת ספרות
9-10	.....	מתודולוגיה
10-24	.....	ממצאים
24-26	.....	דיון
27	.....	סיכום
28-29	.....	ביבליוגרפיה
30-42	.....	נספחים (טבלת האזכורים לתמות)

מבוא

בשנים האחרונות התפתח בקוריאה הדרומית טרנד ספרותי המעלה לסדר היום הציבורי את נושא מעמד האישה, ולעתים מעורר דיון לגבי צורך פוטנציאלי בשינוי המצב הקיים בחברה הקוריאנית. כדוגמה לכך, ניתן לציין את רב המכר "קים ג'י-יונג, ילידת 1982" (2016), שהצלחתו עוררה שיח ציבורי בנוגע לפערים החברתיים והכלכליים הקיימים בין נשים וגברים בקוריאה, תוך שהוא סוחף אחריו גל של נשים צעירות שהדהדו את הביקורות החברתיות המופיעות בו כלפי חוץ (Jung, 2021). תופעה ספרותית זו – בה מועלים רעיונות פמיניסטיים דרך ספרות קוריאנית עכשווית, מציגה את השיח הפמיניסטי העכשווי בחברה הקוריאנית מזוויות שונות, ולעתים עשויה לעורר פעולה חברתית, כפי שניכר במקרה של "קים ג'י-יונג, ילידת 1982". אם כך, חקר הספרות הפמיניסטית בחברה הקוריאנית בת זמננו עשוי לספק לשדה המחקרי מידע רב בנוגע להלך הרוח של קוריאנים מקבוצות חברתיות שונות בנושא, ולעתים גם להסביר תופעות החורגות מגבולות הספרות כשלעצמה.

למרות שקיימים ספרים רבים העוסקים במעמד האישה בקוריאה בת זמננו, כל אחד מהם מציג ומבקר את הנושא מזווית שונה, המושפעת מנקודת המבט הייחודית של הסופרים. אחת הפרספקטיבות הייחודיות ביותר בנושא מעמד האישה בספרות הקוריאנית העכשווית היא של הסופרת האן קאנג, המתמקדת בספריה בדמויות נשיות בעלות הפרעות אכילה. ספרה המוכר ביותר נקרא "הצמחונית" (2007), והוא זכה לתשומת לב רבה בקוריאה ומחוצה לה, ואף במספר פרסים יוקרתיים (Kim, 2020). הדמות הראשית בספר, יונג-הייה (Yong-Hye) היא בחורה צעירה הנרדפת בידי טראומות ילדותה בחלומותיה עד כדי כך שהיא מרעיבה את עצמה בניסיון "להפוך לעץ" ולהשתחרר מהאנושות המסבה לה סבל. האן מדגישה בספרה דינמיקה חברתית בה נשים כלואות בתפקידים מגדריים המכלים אותן (שהבולטים בהם הם הציפייה שישרתו את הוריהן, את בעליהן ואת ילדיהן), תוך הצגה ברוטלית של הדעיכה הפיזית והמנטלית של הדמויות הנשיות בספרה. סגנונה הייחודי של האן – המשלב אלמנטים טבעיים, פראיים ואלימים בתיאור דמויותיה וחוויותיהן, מספק ייצוג אינטימי של הדמויות הנשיות בספרה, ומאפשר הבנה אנושית, רגישה וממוקדת יותר של חוויותיהן, ושל הביקורת המועברת בספר בנוגע למעמדן בחברה באופן כללי.

כנראה שלאור הצלחתו המסחרית של הספר, כבר קיים מחקר ענף העוסק בתכניו. רוב המחקרים הקודמים התמקדו בדמותה של יונג-הייה (הדמות הראשית) ובתהליך ההתדרדרות הנפשית שלה לאורך הספר. כאשר הוזכרו בהם דמויות משניות, הדבר נעשה בעיקר כדי להסביר את דמותה של יונג-הייה בצורה מעמיקה יותר. ההתמקדות בדמותה של יונג-הייה, תוך "הזנחת" דמויות אחרות, מובילה למחקר מוגבל של חוויה נשית אחת המוצגת בספר, ומשמיטה כמעט לחלוטין חוויות נשיות אחרות המוצגות בו, שעשויות להיות חשובות לא פחות להבנת המסרים המועברים במסגרתו.

בנוסף, יונג-הייה היא דמות מאוד קיצונית שאינה מייצגת (לפחות לא למראית עין) את שאר הנשים המופיעות בחברה המתוארת בספר, ולכן מחקר המוגבל רק אליה אמנם מסביר לעומק את דמותה, אך משמיט את הקונטקסט הרחב בו היא גדלה – הסביבה שעיצבה את דמותה, ובכך מונע גם הבנה מעמיקה שלה כדמות הראשית.

לאור זאת, המחקר הנוכחי מתמקד דווקא בדמות אחותה הגדולה של יונג-הייה, אין-הייה (In-Hye), הנמצאת לצד אחותה ומטפלת בה במסירות לאורך התדרדרותה הנפשית בספר. סקירת חוויותיה של יונג-הייה שופכת אור גם על נשים "ממוצעות" בחברה המתוארת בספר, ומתעמקת בקשיים החברתיים והנפשיים איתם הן נאלצות להתמודד. היא אף מעמיקה את ההבנה בנוגע לדמותה של יונג-הייה (דרך ניתוח מערכת היחסים ביניהן מנקודת מבטה של אין-הייה, שבמסגרתו מתוארת יונג-הייה בהקשר שונה מזה שנחקר בעבר), ומציגה דמות נשית שונה מזו העומדת במרכז הספר – בעלת מאבקים שונים ופרספקטיבה שונה לגבי מקומה בחברה.

שאלת המחקר היא: מהו אופן הייצוג של האחות הגדולה (אין-הייה) בספר "הצמחונית"? השאלה נבחנה בניחות תוכן איכותני (תמטי) שבמסגרתו נדלו כלל הקטעים בספר בהם מוצגת דמות האחות וחולקו לשלוש תמות מרכזיות המתארות את דמותה: "מבנה המשפחה הנורמטיבית" – המבנה המשפחתי שלתוכו אין-הייה גדלה, והאופן בו הוא "נשבר" לאורך הספר; "אימהות אבסולוטית מול אימהות אינדיבידואלית" – מאבקה של אין-הייה לחיפוש ה"עצמי" בתוך מחויבויותיה האימהיות; "שפיות מול שיגעון" – הדיסוננס בין מצבה הנפשי של אין-הייה ופעולותיה האקטיביות.

במחקר נמצא כי אין-הייה, ה"אישה הנורמטיבית" בספר, היא דמות מורכבת הנמצאת בקונפליקט מתמיד בין מחשבותיה ותחושותיה הקוראות לה לצאת ממעגל הכניעות הפטריארכלית שבו חונכה להאמין, ובין הקושי שהיא מגלה בהוצאת מחשבותיה לפועל ושינוי נסיבות חייה. המחקר מציג את אין-הייה כדמות אנושית בעלת חולשות, רצונות ופחדים, ובכך מראה כי הפטריארכליות הגברית בחברה המתוארת בספר פוגעת לא רק בנשים המפגינות חוסר יציבות באופן מובלט (כמו יונג-הייה ה"משוגעת"), אלא גם בנשים שקטות וצייתניות כמו אין-הייה, שאינן מתלוננות על מקומן בפירמידה החברתית. החברה ה"נורמטיבית" המתוארת בספר מתגלה כמעוותת מיסודה, וכפוגעת בכל הנשים המעורבות בה. באמצעות הדגשת הכישלון של שתי הנשים בהשתחררות מחברה זו, האן מראה כי על מנת ליצור שינוי בהתנהלותן של נשים יחידות ו"לשחרר אותן", תחילה יש לעמוד באופן שיטתי על הפגמים של החברה כולה, כך שהיא תאפשר להן לעשות זאת.

סקירת ספרות

חוקרים רבים גילו בעבר עניין בספר "הצמחוניות" ובחנו את תכניו מנקודות מבט שונות. רובם התמקדו במסגרת הפטריארכלית הדינמית המתוארת בספר תוך התבססות על תיאוריית ה"אקו"-פמיניזם". בעוד שבמחקרים שנערכו בנושא הוצעו מספר הגדרות שונות למונח זה, הוא מתואר בכולם כתיאוריה המקשרת בין יחסי מגדר והיחסים בין האדם לטבע, תוך השוואת הכוחניות שמגלה האדם כלפי האובייקטים בטבע (צמחים או בעלי חיים) לשליטה הפטריארכלית של הגבר באישה (Alexandrescu, 2016; Casey, 2021; Choi, 2013; M. Kim, 2020; W. Kim, 2019; Stobie, 2018). החוקרים שניתחו את הספר לפי תיאוריה זו חילקו את אופן הביטוי שלה בעלילה לשני מישורים: פגיעה גברית והתנגדות נשית.

הפגיעה הגברית היא המישור בו הגבר נתפס כ"צייד" כוחני, שכפי שכוחניותו מתבטאת באופן מסורתי בציד ובשליטה בטבע, כך הוא שולט גם באישה (Kim, 2020). יונג-הייה, גיבורת הסיפור, מצטיירת במחקרים קודמים ככפופה לחברה בשרנית ופטריארכלית, בה היא סובלת באופן מתמיד מפגיעה פיזית ונפשית בידי הגברים הכוחניים שבחייה. ציוי (2013) מציינת את טראומת הילדות של יונג-הייה כדוגמה להקבלה בין פגיעה גברית באישה ובטבע במקביל: אביה, שהיה אדם כוחני שלחם במלחמת וייטנאם, היה מכה אותה בקרסול באופן קבוע עד לבגרותה, ולאחר שהכלב המשפחתי נשך אותה התעלל בכלב עד למותו ולאחר מכן הכריח אותה לאכול את גופתו – בכך פגע גם בחירותה כאישה, וגם בחירותה של החיה (Choi, 2013). כאשר יונג-הייה מסרבת לאכול בשר בבגרותה, אביה מתייחס לכך כקריאת תיגר נגד ריבונותו עליה ונוהג כלפיה באלימות פיזית (Kim, 2019).

הפגיעה הגברית אמנם החלה כבר בילדותה של יונג-הייה ומיוחסת במובהק לדמות אביה, אולם היא ניכרת בבירור גם בשניים מהדוברים הראשיים בספר – מר ציונג (Mr. Chong), בעלה לשעבר של יונג-הייה, שהחלק הראשון בסיפור מסופר מנקודת מבטו, ובעלה של אחותה, לו מיוחס החלק השני בספר. מר ציונג רואה ביונג-הייה משרתת שתפקידה לבצע את עבודות הבית ולהקנות לו סיפוק מיני, וכאשר היא אינה מבצעת את עבודתה כראוי הוא פוגע בה: הוא גוער בה בגסות כאשר היא לא מספקת לו מזון במהירות הרצויה בעיניו, וכאשר היא מסרבת לקיים אתו יחסי מין הוא אונס אותה (Choi, 2013). לעומתו, בעלה של אחותה, אין-הייה, אינו מעוניין באישה צייתנית ו"טובה" ונמשך ליונג-הייה דווקא בשל טבעה הפרוע, אולם לא מתוך כוונה להעצים אותה ולכבד אותה, אלא דווקא מתוך אינסטינקט חייתי "לכבוש" אותה, מה שניכר בחלומו, בו יונג-הייה מתוארת כ"חיה מכותרת" והוא תופס אותה וחונק אותה (Stobie, 2018). שני הגברים הצעירים בחייה שואבים הנאה מהשליטה ביונג-הייה, כאשר הקשר לטבע מתבטא אצל האחד בשעבוד האישה כמשרתת

שתפקידה לספק לגבר ה"צייד" מזון כדי שישמור על כוחותיו (Kim, 2020) ואילו אצל השני הוא מתבטא ברצונו "לכבוש" את יונג-הייה ולהשתלט עליה כפי שצייד צד את טרפו.

ההתנגדות הנשית בספר נובעת מהפגיעה הגברית, ומתבטאת בשבירת המוסכמות הפטריארכליים הכובלים את האישה לגבר ובחיבור לטבע. במקרה של יונג-הייה, בו מתמקדים מרבית המחקרים, מדובר בניתוק פיזי מהעולם האנושי, בו קיימת נטייה טבעית לאלימות שמקורה בכוחניות הפטריארכלית, ובהתקרבות ממשית לטבע – באמצעות "הפיכה" פיזית (או לפחות כך זה נתפס בעיני יונג-הייה) לעץ, ה"מנקה" אותה מטבעה האנושי האלים וההרסני (Kim, 2020). החיבור לטבע במקרה זה אינו מייצג הרס שלו בידי גבר המקביל לפגיעה באישה, אלא דווקא את העוצמה שהאישה שואבת ממנו על מנת לנטרל את הפטריארכליות הגברית הפוגעת גם בה וגם בטבע. מחקרים קודמים חילקו את ההתנגדות הנשית של יונג-הייה לשני שלבים: הימנעות מאכילת בשר כקריאת תיגר על החברה הגברית הפטריארכלית, והפיכה לחלק מהטבע כמפלט מאלימות גברית.

סירוב אכילת הבשר בספר מתפרש במספר מחקרים קודמים כערעור סדר העולם הפטריארכלי הקיים בחברה בה יונג-הייה חיה, המנוהלת בידי גברים (Alexandrescu, 2016; Choi, 2013; Kim, 2019; Lee, 2020). בחברה זו, יונג-הייה התרגלה מגיל צעיר לאכול בשר מבלי לחשוב על כך, מאחר וכך היא חונכה (Kim, 2019). באותו אופן, לאחר שיונג-הייה מחליטה להפסיק לאכול בשר, אמה מזהירה אותה שהיא תהיה מודרת מהחברה, שאכילת בשר היא חלק מרכזי ממנה (Choi, 2013). לפי לי (2020), החלטתה של יונג-הייה לפנות לצמחונות מוצגת בספר כחוסר יכולת למלא את התפקידים המוגדרים שלה כאישה בבית, שבמרכזם שירותיות מטרנליסטית של בני משפחתה (Lee, 2020). כאמור, צמחונות אינה מאפשרת לאישה להכין בשר עבור משפחתה, כמצופה ממנה.

לאחר שהיא נזכרת בחלומה בטרואומת ילדות ומחליטה להפוך לצמחונית, יונג-הייה מתחילה לפעול כסובייקט עצמאי ולא כרכוש של בעלה ומשפחתה – היא, בנפרד מהשאר, מחליטה להפסיק לאכול בשר, וכתוצאה מכך גם מסרבת לפעולות אחרות שהייתה מבצעת מבלי לחשוב בעבר, כמו קיום יחסי מין עם בעלה בטענה שהוא מצחין מריח בשר (Lee, 2013). התנגדותה למערך הפטריארכלי, שמתחילה בשתיקה ההפגנתית לאור האונס שסבלה מידי בעלה, הופכת במהרה לאלימה, כאשר יונג-הייה חותכת את עצמה עם סכין לאות מחאה על כך שאביה הכריח אותה באלימות לאכול בשר, ובכך תובעת בחזרה שליטה על הגוף שלה דווקא בסיטואציה בה נדמה שהיא חסרת אונים כנגד הגברים שבחייה (Choi, 2013). עם זאת, החזרת השליטה על הגוף ניכרת גם במעשים צנועים יותר, כמו החלטתה להפסיק ללבוש חזייה, אותה היא מקבלת במקביל להחלטתה להפסיק לצרוך בשר.

בחברתה הפטריארכלית של יונג-הייה מצופה מנשים ללבוש חזייה בפומבי, והתנגדותה לכך מסמלת שחרור פיזי וסימבולי מההגבלות שהטילו עליה הגברים בחייה (Kim, 2019).

בעוד שפעולות כמו אי ציות לגברים, אי לבישת חזייה והתעלמות מגברים, הנובעות מהחלטתה של יונג-הייה להפסיק לאכול בשר, מציגות מגמה חיובית בה יונג-הייה מקבלת שליטה על החיים של עצמה ומתריסה כנגד הפטריארכליות הכוחנית המדכאת אותה, השחרור שיונג-הייה מחפשת במישור הנפשי אינו מחזק את זהותה העצמאית בפועל, אלא מכלה אותה – גם נפשית וגם פיזית. בעיניה, השתחררות מהטראומות האישיים שמענות אותה אינו מספיק, מאחר ולכל בני האדם – וגם לה, ישנה נטייה טבעית לאלימות הרסנית בה היא אינה מוכנה לקחת חלק (Kim, 2020). יונג-הייה מאמינה שהיא צריכה לרוקן את עצמה מכל חטאי העולם כדי לזכות ל"שחרור" אמיתי מסבלה, ולכן היא מרעיבה את עצמה על מנת להרחיק את גופה כמה שניתן מזהותו האנושית ולהפוך אותו לחלק מהטבע (Kim, 2019). הסבל שהיא חוותה יוצר בקרבה פחד לא רק מפני פגיעה בה, אלא גם מפני פגיעה שלה באחר, והיא הורגת את עצמה מתוך רצון פוסט-הומני לחיות מבלי לפגוע בשום דבר (Kim, 2020). ניסיון זה ניכר במיוחד ברצונה לשטח את גופה כדי שלא יהיו בו חלקים חדים בעלי פוטנציאל לפגיעה בגופים חיצוניים (Lee, 2020). ניכר כי העצמאות המחשבתית שיונג-הייה מגלה כתוצאה מהחלטתה להפסיק לאכול בשר מוכנעת בידי הטראומות שספגה מידי גורמים פטריארכליים שגורמות לה לנסות לברוח מהעור של עצמה, ולבסוף מביאות למותה.

כלל המאמרים שנבחנו לקראת מחקר זה מתמקדים בדמותה של יונג-הייה ובמשמעות הפמיניסטית של רצונה להתרחק מהאנושות הפטריארכלית. עם זאת, חשוב לזכור כי הייצוג הנשי בספר אינו מורכב רק מדמותה של יונג-הייה, אלא גם מדמויות נשיות אחרות המופיעות בספר, ביניהן אמה של יונג-הייה ואחותה של יונג-הייה. אין-הייה – האחות, זוכה לייצוג משמעותי בספר, מאחר ובנוסף לאזכורים שלה בידי דמויות אחרות בחלק הראשון והשני של הספר, כל החלק השלישי של הספר מסופר מנקודת מבטה ומתאר את חוויותיה האישיים. למרות זאת, במחקרים קודמים היא הופיעה רק כגורם שולי שמטרתו לשפוך אור על התנהגותה, אופיה ותחושותיה של יונג-הייה. באף אחד מהם אין-הייה לא נתפסה כדמות העומדת בפני עצמה, העשויה להקנות הבנה מעמיקה יותר של המסר המועבר בספר בנוגע למעמד האישה בחברה המתוארת בו.

למרות ההתייחסות המתומצתת לאין-הייה במחקרים הקודמים, עדיין ניתן לדלות מהם שתי מגמות עיקריות בנוגע לאפיון דמותה, הדומות במובנים רבים לשלבים שעברה יונג-הייה: התמסרות וכניעה לאחר (בין אם מדובר באדם בודד או בחברה כולה), לצד פיתוח זהות אינדיבידואלית בעלת רצונות עצמאיים.

קים (2020) מתארת את דמות האחות כזו שבעקבות הילדות הקשה שחוותה לצד יונג-הייה, החליטה בניגוד ליונג-הייה להיכנע לנורמות הפטריארכליות במקום להשתחרר מהן (Kim, 2020). לפי לי (2020) הכניעה לנורמות הללו היא תוצר של מנגנון מגנתי – אין-הייה ראתה בצעירותה כיצד אביה התעלל באחותה הצעירה, וכדי להתחמק מאלימותו היא אימצה כבר כילדה תפקיד מטרנליסטי במשפחה בכך שהייתה מכינה לו תבשיל שהוריד את האלכוהול ששתה (Lee, 2020). אין-הייה תמיד מנסה להיות אישה טובה – היא מקבלת את כל התפקידים המוטלים עליה בחברה, ביניהם לבישת חזייה, הבאת ילד לעולם וניהול חנות קוסמטיקה, ומקנה לבעלה שליטה מלאה עליה, שלמרבה האירוניה מורידה את משיכתו כלפיה (Stobie, 2018). לפי קים (2020) גם כשאין-הייה "מתמרדת", כמו בהתעמתות עם בעלה לאחר שקיים יחסי מין עם אחותה, היא עושה זאת לשם אכיפת כללי המוסר המסורתיים (למשל, האיסור לקיים יחסי מין בין בני משפחה) ולא לשם עצמה (Kim, 2020). היא נטולת אנוכיות לחלוטין, ומקבלת את הסבל שלה כמובן מאליו (Lee, 2020).

עם זאת, מספר מחקרים מצביעים על שינוי תפיסתי והתנהגותי שחוה אין-הייה במהלך הספר, שבמסגרתו עולה מודעותה לזהותה ורצונותיה העצמאיים. לי (2020) מציינת כי לקראת מותה של יונג-הייה, אין-הייה מתחילה לחשוב מחדש על משמעות חייה ומבינה שסבלה הרבה יותר חמור משחשבה בעבר (Lee, 2020). קים (2020) מוסיפה כי אין-הייה מבינה בשלב זה שהיא הקדישה את כל חייה לאחרים, ומעולם לא חיה למען עצמה, ואף מבקשת לגדוע את מנהגיה הישנים ו"להיוולד מחדש" (Kim, 2020). למרות זאת, אין-הייה אינה מצליחה להתנתק מהחברה באבסולוטיות המאפיינת את אחותה: הטבע שמופיע בחלומותיה נדמה בעיניה כמקום מפחיד וקר, ולא כמקור לנחמה (Casey, 2021). היא פועלת באופן עצמאי בכך שבניגוד לבני משפחתה, היא אינה נוטשת את יונג-הייה כאשר היא "משתגעת" (Lee, 2020) אולם גם היא, בדומה לשאר, אינה מצליחה להבין את אחותה באמת (Kim, 2020).

למרות שבמחקרים הקודמים שנבחנו ישנה התייחסות מסוימת לדמותה של אין-הייה, בכולם מדובר בהתייחסות שולית שמטרתה ברוב המקרים לבחון צדדים שונים באחותה, יונג-הייה – הדמות העומדת במרכז הספר. העיסוק בכניעות של אין-הייה לחברה ולגברים בחייה של אין-הייה (Kim, 2020; Lee, 2020; Stobie, 2018) נועד להדגיש חריגותה של יונג-הייה בהקשר של החברה בה היא חיה, ומטרתה לסמל את הנורמות ההתנהגותיות המצופות מנשים בחברה זו. העיסוק בעצמאות המחשבתית וההתנהגותית שרוכשת אין-הייה לקראת סוף הספר (Casey, 2021; Kim, 2020; Lee, 2020; Stobie, 2018) מנותחת במקביל להידרדרות הנפשית של יונג-הייה וביחס לדמותה: אין-הייה מחליטה להישאר לצד אחותה בשל חוסר אנוכיותה התואם את אפיונה כ"אישה

טובה", ומחליטה לשנות את דרכיה הישנות לאחר שחזתה בדעיכתה. בכלל המאמרים אין-הייה משמשת כמראה שמטרתה להעמיק את משמעות דמותה של יונג-הייה, אולם ניתוח דמותה של אין-הייה, שמופיעה בחלקים נכבדים מהספר, ביחס לדמות אחרת, עלול לגרום להשמטת פרטים חשובים אודותיה, כמו חוויותיה האישיות ויחסיה עם דמויות אחרות, שעשויים להעמיק את הבנתה בקונטקסט של מקום האישה בספר באופן כללי. ניתוח דמותה באופן פרטני עשוי להעשיר את הממצאים שהתגלו במחקרים הקודמים ולהציג תמונה מלאה יותר של המסר שמועבר במסגרת הספר לגבי דמותה של האישה ומעמדה בספר, ומשמעותם בהקשרים רחבים יותר.

מתודולוגיה

במחקר זה, בדומה למחקרים הקודמים שנערכו בנושא, יבוצע ניתוח תוכן איכותני של הספר "הצמחוניות" (2007). מקרה הבוחן לצורך המחקר הוא כלל הקטעים בספר בהם מופיעה הדמות אין-הייה – אחותה של הדמות הראשית בספר (יונג-הייה). דמות זו נבחרה כמושא המחקר המרכזי מאחר וכפי שצוין קודם לכן, במחקרים קודמים שנערכו בהקשר של הספר לא ניכרה התמקדות בדמות זו, למרות שהיא מופיעה בחלקים נרחבים מהספר וניכר מההתייחסויות השוליות אליה במחקרים הקודמים שהיא עשויה להעמיק את הבנת ייצוג האישה ומעמדה בספר. השאיפה מאחורי מחקר זה היא לנתח את הדמות בצורה מעמיקה יותר תוך התמקדות ספציפית בה, ולבסוף להגיע לממצאים חדשים בנוגע אליה שלא הוזכרו במחקרים קודמים, ובכך לתרום לשדה המחקרי.

מחקר זה יבוצע באמצעות איסוף וניתוח כלל הקטעים ביצירה בהם מוזכרת או מופיעה דמותה של אין-הייה. הוא יבוצע על הגרסה האנגלית של הספר שתורגמה בידי דבורה סמית' (Han, 2015), מאחר והחוקרת אינה דוברת קוריאנית באופן שוטף. יחידת התוכן שנבחרה לצורך המחקר היא הקטעים בהם מופיעה דמותה של אין-הייה בלבד (כלומר, רק קטעים בהם היא מוזכרת או מופיעה במפורש), שכן, ההקשר הנושאי של המחקר הוא אפיון דמותה של אין-הייה כדמות העומדת בפני עצמה בספר, כאילו הייתה הדמות הראשית. באמצעות דגימה מכוונת שמטרתה להתמקד אך ורק בקטעים בהם מופיעה אין-הייה, יהיה ניתן להבליט אותה על פני דמויות אחרות (ביניהן, כמובן, יונג-הייה, הדמות הראשית), להציב אותה במרכז הניתוח ולהגיע דרכה למסקנות שלא התקבלו במחקרים קודמים. המחקר הנוכחי יתמקד אך ורק בספר עצמו ובדמותה של אין-הייה, ללא פנייה למקורות חיצוניים (מלבד לאזכורים בודדים ממאמרים קודמים העוסקים בספר) או התייחסות משמעותית לדמויות אחרות, אלא בהקשר של דמותה של אין-הייה בלבד.

במהלך הניתוח יבוצעו קריאה חוזרת של הספר וסימון כלל העמודים בהם מופיעה דמותה של אין-הייה. מספרי העמודים יועתקו לטבלה, ולצידם יופיע תקציר של ההתרחשויות המתוארות בהם. תקצירים אלו יחולקו לקבוצות לפי מכנים משותפים, שלאחר ליטושם, ישמשו כתמות שלפיהן ייערך המחקר וייכתבו ממצאיו. התמות עשויות להישאר כפי שהן או להתחלק לתתי-תמות בהתאם לכמות המכנים המשותפים שיימצאו במהלך הניתוח, וביחס לתרומתן האינדיבידואלית למחקר. כלל התכנים בספר יחולקו אך ורק על פי תכני הספר עצמו, ולא תוך הישענות על תיאוריות חיצוניות (כמו, למשל, "אקו-פמיניזם"). הסיבה לכך היא שהמחקרים הקודמים בנושא נשענו על תיאוריות חיצוניות, מה שעשוי היה לצמצם את מנעד הניתוח וממצאיו לגבולות התיאוריה שעליה הוא בוסס. מטרת מחקר זה היא להתמקד בדמות האחות על כל רבדיה, כדי להבין את חשיבותה בבניית הדינמיקות והמסרים המוצגים בספר כולו, ולא ביחס לתיאוריות קיימות.

ממצאי המחקר

במהלך המחקר נמצאו שלוש תמות מרכזיות שדרך ניתן להבין לעומק את דמותה של אין-הייה ותפקידה ביחס לעלילה ולדמויות אחרות: "מבנה המשפחה הנורמטיבית (ושבירתו)", "אימהות מול אינדיבידואליות" ו"שפיות מול שיגעון". תמות אלה מציגות את התהליך שעוברת אין-הייה במהלך הספר, בו היא מוצגת תחילה כאנטי-תזה של יונג-הייה – אישה "טובה" המשתלבת באופן מושלם עם החברה בה חיה, אולם בהמשך מתגלה כדמות מורכבת ובעלת עומקים רבים, שהקונפליקטים הנוצרים בתוכה חושפים את זהותה ורצונותיה האמיתיים ומפייחים בהם חיים. בחלק זה יודגם כיצד, בניגוד לטענות שהועלו במחקרים קודמים, קונפליקטים אלו התקיימו מתחת לפני השטח גם בשלבים המוקדמים של העלילה, את אופן התגבשותם לכדי דמות האישה הרב-גונית שאין-הייה מייצגת, ואת הקשיים איתם נאלצת אין-הייה להתמודד בדרך למימוש רצונותיה.

מבנה המשפחה הנורמטיבית

פרט המידע הבולט ביותר בספר אודות אין-הייה הוא הנורמטיביות שלה ושל סביבתה הקרובה. משפחתה מתוארת בידי מר צ'ונג, בעלה לשעבר של יונג-הייה, כמשפחה ש"אין בה כל אינדיקציה לאי-שפיות נפשית" (Han, 2015, p. 21). ה"משפחה הנורמטיבית" להגדרתם של שני הדוברים הגברים בספר היא משפחה בה האישה כפופה לגבר ומשרתת אותו, באמצעות תחזוק הבית, הכנת אוכל או טיפול בילדים, ואשר חשוב לה לשמור על כבוד המשפחה באמצעות התאמת ההתנהגות של

פרטיה לכללים ה"נורמטיביים" המקובלים – אלה שמעמידים את הגבר במרכז. מבנה משפחתי זה ניכר גם אצל דמותה של יונג-הייה (שמתנגדת לו בחריפות) וגם בדמותה של אין-הייה. תחילה נראה כי היא מצייתת לו באדיקות, אולם הוא "נשבר" לאחר הפרידה מבעלה. תהליך זה יודגם באמצעות סקירת הדינמיקה של אין-הייה עם שלושה גברים בחייה: מר צ'ונג (בעלה של יונג-הייה), בעלה ואביה, ותיאור תרומתם ל"התפרצות" שלה, המובילה לשינוי במבנה המשפחתי אליו היא משתייכת.

לפי מר צ'ונג, אין-הייה דומה במראה לאשתו, יונג-הייה, אך יפה ונשית יותר (Han, 2015, p. 32). הוא מביע קנאה כלפי בעלה האמן, שהיא מתחזקת עבורו את הבית ומבשלת בשבילו, והוא אינו צריך להתאמץ בחייו אלא רק להסתמך על מסירותה כלפיו (Han, 2015, pp. 39-40). בהמשך לטענתה של צ'וי (2013) כי מר צ'ונג רואה ביונג-הייה משרתת שאינה מבצעת את עבודתה כראוי (Choi, 2013), ניתן לראות לפי ההשוואה שהוא עורך בינה לבין אחותה כי אין-הייה בעיניו היא גרסתה ה"מתוקנת" של אחותה – משרתת את בעלה, מבשלת עבורו ומעניקה לו נחת.

כפי שציינה סטובי (2018), טבעה הצייתני והנשי של אין-הייה אינו מושך את בעלה, מאחר והוא מחפש אחר הריגוש הכרוך ב"כיבוש" אישה, ואין-הייה, כ"אישה הטובה" והצייתנית, אינה נתונה לכיבוש (Stobie, 2018). כאמן פרוגרסיבי ותשוקתי, תפיסת המשפחה ה"נורמטיבית" דוחה אותו, מאחר והוא אינו רואה באישה האידיאלית משרתת, אלא אובייקט ממנו יוכל ליצור אמנות. הוא מתאר את אשתו כהתגלמות של כל מה שאינו מוצא חן בעיניו: הקול שלה, שנתפס כמיני בעיני מר צ'ונג, צורם לאוזניו, והיא סבלנית עד לרמה שהיא לא מביעה כעס גם אחרי שהוא אונס אותה, מה שמעורר בו רגשות אשם המסבות לו אי-נוחות (Han, 2015, pp. 90-91).

באופן אירוני, לרגעים ניכר כי בעלה של אין-הייה מקווה שהיא תתריס כנגדו – במיוחד בסצנה בה הוא משאיר את בנם לבד בבית והיא בוכה בטלפון אך אינה מכריחה אותו להישאר, ומכריז על התנהלות זו כ"פגם באישיות" שלה – מאשים אותה על כך שהיא נותנת לו להכאיב לה (Han, 2015, p. 109). המשיכה שלו ל"עוצמה נשית" ניכרת בביקורת שהוא מביע על יחסו של מר צ'ונג ליונג-הייה, לפיה הוא סבור כי אין להתייחס לאישה כמו לחפץ (Han, 2015, p. 78), אולם בפועל הוא מנצל את מבנה המשפחה הנורמטיבית למרות שהוא "מגנה" אותו: הוא מכנה את יחסיו עם אין-הייה יחסים בין "שותפים לעסק" אך בו בזמן מקבל החלטות משמעותיות בלעדיה – כמו ההחלטה להעסיק את אחותה, יונג-הייה (Han, 2015, p. 90), אינו תורם למשק הבית אלא מסתמך על העבודה שאשתו מבצעת עבורו, ומנצל אותה באופן פיזי ללא בקשת הסכמתה. ניכר כי אמירותיו בנוגע לעוצמה נשית מונעות בידי רצונות מיניים ולא בידי דאגה לנשים בחייו: הוא מחפש נשים "פרועות" כמו יונג-הייה

כדי שיממשו את הפנטזיות המיניות שלו, אולם בחיי היום-יום הוא מפיק הנאה רבה ממבנה המשפחה המסורתית, בו אשתו עומדת לשירותו ומצייתת לו.

למרות השוני בעמדותיהם בנוגע לאופייה של אין-הייה, ניכר כי מר צ'ונג ובעלה של אין-הייה תופסים אותה בצורה זהה: לטוב או לרע, בעיניהם היא אישה צייתנית ונורמטיבית הפועלת לפי המצופה ממנה בחברה. כדי להבין עד כמה תפיסה זו תואמת את האופן בו אין-הייה רואה את עצמה יש להתייחס תחילה למקורות של ההתנהגות ה"צייתנית" המאפיינת אותה בעיני הגברים בחייה, ולצורה בה מערכת היחסים שלה איתם השתנתה במהלך העלילה, כמו גם תפיסתה לגביהם.

המישור הראשון בו ניתן לזהות שינוי משמעותי במהלך העלילה הוא הצורה בה אין-הייה תופסת מערכות יחסים רומנטיות (ובפרט, נישואים) ואת מקומה בתוכן, כאשר לאורך הספר היא משתחררת מהתפיסה לפיה מערכת יחסים נורמטיבית היא כזו בה עליה לשרת את בעלה. בפרק השלישי של הספר, המסופר מנקודת מבטה, היא חושפת כי הוטלה על כתפיה אחריות רבה כבר מגיל צעיר: תחילה בתור הבת הבכורה והאחות הגדולה, ולאחר מכן בתור אמא ובתור בעלת חנות. בכל התפקידים הללו היא מעידה על עצמה כי "עשתה כמיטב יכולתה" (Han, 2015, p. 151). היא נזכרת בכך שכשהייתה קטנה, היא הייתה מתחמקת מהתעללות פיזית בידי אביה בכך שהייתה מטפלת בו ומכינה לו מזון כשהיה שיכור (Han, 2015, pp. 171-172). כבר בילדותה, אין-הייה למדה שאם היא לא תמלא את תפקיד "האישה המסורתית" – זו שמכירה בעליונות הגבר כראש המשפחה ומקדישה את עצמה למענו, היא תישא בהשלכות קשות מנשוא.

היא מוסיפה ומספרת שהיא נמשכה לבעלה דווקא בשל חוסר האונים שלו שאפשר לה לטפל בו, אולם במהרה גילתה שהוא מסוגר בתוך עצמו, ושאיש מהם לא באמת הכיר זה את זה ולא הבין למה הם ביחד (Han, 2015, pp. 141-144). ניכר כי אין-הייה ניסתה, במערכת היחסים עם בעלה, במודע או שלא במודע, לשכפל את מערכת היחסים שהתקיימה בין אביה לבין בנות ביתו, וכאשר גילתה שבעלה אינו תואם את התבנית לפיה גדלה, היא איבדה אמון ביחסים ביניהם.

לאחר שהיא מגלה כי בעלה קיים יחסי מין עם אחותה, אין-הייה מתחילה לשבור את מבנה המשפחה המסורתית, כפי שניכר גם בסוף הפרק השני וגם לכל אורך הפרק השלישי בספר, המסופרים מנקודת מבטו של בעלה ומנקודת מבטה שלה. ברגע הגילוי אין-הייה מתקשרת למשטרה שתיקח את בעלה (Han, 2015, pp. 129-132) ובכך מכירה לראשונה באופן מובהק בפגמים הקיימים במערכת היחסים שלהם, ויוצרת שבר ראשון במבנה המשפחה הנורמטיבית. בחלק השלישי בסיפור היא מכירה בכך שהתחנתה אתו בשל לחץ חברתי "להסתדר" בסיאול (Han, 2015, pp. 141-144)

ובכך שהיא מרחיקה אותו מעליה היא מתריסה בפעם הראשונה כנגד הנורמות החברתיות שעד לאותו רגע שלטו בכל אספקט בחייה. בהמשך היא אף מסרבת לאפשר לבעלה לשעבר לראות את בנם, גי-וּוּ (Ji-Woo), ומכריזה בפני הילד כי אין לו אבא וכעת משפחתם כוללת רק את שניהם (Han, 2015, pp. 145-146). מדובר בשבירה מוחלטת של המוסכמות החברתיות בהן חונכה להאמין, במיוחד בהתחשב בעובדה שבתחילת הספר היא התחננה בפני מר צ'ונג שלא יתגרש מיונג-הייה כדי שמעמדה לא ייפגע (Han, 2015, p. 78). ההכרה במערכת הנישואין הקלאסית כאבן יסוד חברתית מתפוגגת בקרבה לאור ההבנה שמדובר במערכת הרסנית הפוגעת בה ובאחותה.

המישור השני בו ניכר שינוי תפיסתי משמעותי הוא מעמד המשפחה בחייה של אין-הייה, ומקומה בתוך המבנה המשפחתי שלתוכו נולדה. בתחילת הספר מתוארת אין-הייה כגורם יציב המגשר בין בני משפחה: אביה מעדיף אותה על פני יונג-הייה מאחר וכאשר הייתה צעירה היא עמדה במצופה ממנה כבת במשפחה וטיפלה בו בשכרותו, אולם גם כשהתבגרה המשיכה אין-הייה להיות הגורם המשפחתי המתפקד שמאזן את היוצרות. העימות בין הוריה לבין יונג-הייה מתרחש בארוחה שערכה לכבודם בביתה החדש, ובמהלכו היא מגלה הזדהות גם כלפי הוריה וגם כלפי יונג-הייה: היא מנסה לשכנע את יונג-הייה לאכול בשר כדי לכבד את הוריה, אך בו זמנית מגנה את האלימות שנקט אביה כלפי יונג-הייה (Han, 2015, pp. 40-47). בבית החולים היא מגוננת על מבנה המשפחה הנורמטיבית, בטענה כי למרות שאביה לא היה צריך לנהוג באלימות כלפי יונג-הייה, הוא נהג כך בשל גילו המתקדם, ויונג-הייה הייתה צריכה לכבד אותו בתור בתו הצעירה (Han, 2015, p. 50). עם זאת, היציבות המלאכותית שהיא יוצרת בין שני צדי המתרס אינה מחזיקה מעמד זמן רב.

לאחר שיונג-הייה מאושפזת בבית החולים הפסיכיאטרי, הוריה מחליטים לנתק איתה קשר, וכתוצאה מכך מנתקים קשר גם עם אין-הייה (Han, 2015, p. 150). אין-הייה סבורה כי הסיבה לכך היא שנוכחותה לצד יונג-הייה מזכירה להם את הכישלון שלהם בתור הורים ליונג-הייה, ומספרת כי גם שאר בני המשפחה ניתקו איתה קשר, אך היא לא הייתה מסוגלת לנטוש את יונג-הייה כי מישוהו היה צריך לטפל בה (Han, 2015, p. 151). גישתה מעידה על שילוב בין החינוך ה"נורמטיבי" שקיבלה בבית הוריה וצמיחת הזהות העצמאית שלה בנפרד מהם: היא עדיין "מקריבה" את עצמה למען כלל המשפחה בכך שהיא בוחרת לטפל ביונג-הייה חרף הקשיים הכרוכים בכך, אך בו בזמן מתריסה נגד הוריה בכך שהיא "מעדיפה" את יונג-הייה על פניהם ובוחרת להתמסר ל"שיגעון" שלה ולא להיכנע למוסכמות המשפחתיות הנורמטיביות, לפיהן היה עליה לעזוב אותה כמו שאר בני המשפחה. בכך היא בוחרת באחותה על פני כבוד משפחתה.

לקראת סוף הספר עולות בקרב אין-הייה לראשונה מחשבות המעידות על רצון מובהק להתנתק ממשפחתה: היא נזכרת שכשהיא ויונג-הייה היו ילדות הן הלכו לאיבוד בטבע, ויונג-הייה, שסבלה אז מפגיעות פיזיות מצד אביה, הציעה לה להישאר שם ולא לחזור. בזמנו אין-הייה לא הבינה את המשמעות של הצעתה, אולם כעת היא תוהה האם המצב היה טוב יותר אילו היו נשארות שם (Han, 2015, p. 172). היא מתחילה לחשוב על כל הדברים שהייתה יכולה לעשות כדי לעצור את הפגיעות ביונג-הייה (Han, 2015, p. 148), ומבינה שעד כה נתנה להתרחשויות הללו לקרות באופן טבעי, מבלי להבין את הפגיעה שלהן באחותה ובמרקם המשפחתי כולו.

אם כך, ניכר כי לאורך העלילה המשמעות של "משפחה" בעיני אין-הייה משתנה: בהתחלה משפחה בעיניה היא גוף שהמחויבות אליו נובעת מהשתייכות מולדת ומגישה המקדשת את הסדר הקיים, מאחר שהוא מייצג את מה ש"תקין" ו"נכון" לעשות, וחוסר ציות לו גורר השלכות כבדות. אולם כאשר המבנה המשפחתי משתנה מחוץ לשליטתה של אין-הייה (הבגידה של בעלה, הריחוק של הוריה) היא מוכרחה להמשיך "לשרוד", כפי שתמיד שרדה" (Han, 2015, p. 151), וכחלק מההישרדות שלה עליה להרכיב "משפחה" חדשה. מכורח המציאות היא הופכת מהשתקפות של הנורמות החברתיות המקובלות לקורבן המתנגד להן: הן גוזלות ממנה את אחותה, את בעלה ואת משפחתה, אך בו בזמן מאפשרות לה ליצור משפחה חדשה בתנאים שלה (הכוללת אותה ואת בנה), ולהיחלץ מהכניעות שנכפתה עליה במשפחתה ה"מסורתית" שבתוכה גדלה.

עם זאת, חשוב לציין שאין-הייה אינה מצליחה "להשתחרר" לחלוטין מכל תפקידיה ה"מסורתיים" שהוטלו עליה כילדה: הטיפול המסור באחותה (שהיה התפקיד שלה מילדותה) ונטייתה להדחיק את רגשותיה ולהקדיש את חייה לאחרים הם שרידים ממבנה המשפחה הנורמטיבית שאין-הייה אינה מצליחה להתנער מהם עד לסוף הספר, ויידונו בפירוט בתמות הבאות.

אימהות אבסולוטית מול אימהות אינדיבידואלית

זהותה ה"אימהית" של אין-הייה מודגשת בשלבים שונים במהלך הספר, כאשר בכל שלב אופי האימהות שלה משתנה. בשלבים הראשונים בהם מתחילה להתגבש זהותה כאם (בילדותה וכבחורה צעירה) היא מקדישה את כל תשומותיה לטיפול בגורם כלפיו היא נדרשת לנהוג ב"אימהות", אולם בשלבים מאוחרים יותר (לאחר הגירושין ולאורך הטיפול ביונג-הייה לצד בנה) היא מגבשת זהות אינדיבידואלית בעלת רצונות עצמאיים לצד תפקידה כדמות אימהית. בחלק זה יתואר המעבר

מאימהות "אבסולוטית", שאינה מאפשרת מקום לפיתוח זהות עצמאית, לאימהות "אינדיבידואלית", שלצדה מוצגים בפני הקוראים רצונותיה ומחשבותיה העצמאיים של אין-הייה.

האימהות ה"אבסולוטית" של אין-הייה ניכרת בשלבים שקדמו לגירושין מבעלה, ומתבטאת בעיקר במערכת היחסים שלה עם בנה, ג'י-וו, ובמערכת היחסים שלה עם אחותה בתחילת הספר. תפקידה ה"אימהי" של אין-הייה התפתח לראשונה כאשר התבקשה לטפל באביה השיכור בילדותה, אותו היא מתרצת בכך שאמה הייתה עייפה מדי בכדי לעשות זאת בעצמה (Han, 2015, p. 171). היא מעידה כי בזמנו היא תפסה את ה"אימהות" כחובתה בתור הבת הבכורה, שעליה לגלות נכונות להקרבה עצמית ולעבודה קשה, ורק מאוחר יותר מבינה שעשתה זאת בעיקר כדי "לשרוד" את ההתנהגות האלימה של אביהן ולהימנע מפגיעה (Han, 2015, p. 172).

בשלבים שלפני הגירושין, אין-הייה אינה מציגה את עצמה בפני הקוראים, אלא מתוארת בעקיפין דרך מר צ'ונג ובעלה, המציגים תמונה של אישה נטולת אנוכיות המקדישה את כל חייה לרווחת משפחתה, ובפרט – לרווחת בנה הצעיר. מר צ'ונג מספר כיצד היא הרחיבה את חנות הקוסמטיקה שלה כדי להגדיל את רווחי החנות לקראת לידת בנה (Han, 2015, p. 39) ובעלה של אין-הייה מספר כיצד היא התחננה בפניו שיבלה את סוף השבוע יחד איתם ועם בנם, ג'י-וו (Han, 2015, p. 63). כאשר הוא מבשר לה שהוא עומד להשאיר את ג'י-וו לבד בבית באמצע הלילה כדי לנסוע לסטודיו לעבוד, היא חוזרת הביתה לשמור על הילד במקומו, גם כאשר הדבר אינו נוח לה (Han, 2015, pp. 102-103). לכל אורך נישואיהם בעלה של אין-הייה אינו מעורב כלל בגידול בנם – הוא שקוע בהישגיו וברצונותיו האישיים עד כדי כך שהוא מוכן להזניח את ילדו היחיד לטובתם, וג'י-וו בתגובה מתעלם מנוכחות אביו גם כאשר הוא בבית (Han, 2015, p. 70). בשלב זה בסיפור אין-הייה משמשת כדמות ההורה היחידה במשפחה, תוך שהיא מקריבה את רצונותיה האישיים לטובת בנה, בעוד שבעלה מקריב את משפחתו בכניעה לרצונות ודחפים הפוגעים באשתו ובבנו.

במקביל לחייה כאם נשואה היא אינה זונחת את תפקידה כאחותה הגדולה של יונג-הייה. הוריה אינם מצליחים לתפקד כהורים ראויים ליונג-הייה לכל אורך ההתדרדרות הנפשית שלה: הם מנסים לכפות עליה לאכול בשר לא מתוך דאגה למצבה, אלא כדי לשמר את תדמית המשפחה – דבר הניכר בניזיפת אביה בה דרך הטלפון ובהתנצלותו מלאת הבושה למר צ'ונג על התנהגותה החריגה של יונג-הייה (Han, 2015, pp. 33-34). לא ניכר כי אכפת לו מהמצב הנפשי של בתו, אולם אכפת לו מאוד מהצורה בה משפחתו תיתפס בידי חתנו. כאשר יונג-הייה נכנסת למוסד לחולי נפש, הוריה מתכחשים לה ואין-הייה מבינה שהיא היחידה מהמשפחה שנותרת לה (Han, 2015, p. 150).

במצב זה, אין-הייה תופסת באופן "רשמי" את מקומה של אמה, ומתפקדת כאם ליונג-הייה. הדבר ניכר בדאגה שהיא מביעה כלפי אחותה לאחר שמר ציונג מספר לה שהיא הפכה לצמחונית (Han, 2015, p. 32), בניסיונותיה הכושלים לעצור את אביה מפגיעה ביונג-הייה לאחר שהיא מסרבת לאכול בשר בארוחה המשפחתית (Han, 2015, pp. 45-46), ובהפצרתה בבעלה להביא פירות ליונג-הייה כאשר הוא מחליט לבקר בדירתה (Han, 2015, p. 80). כאשר יונג-הייה מתאשפזת, אין-הייה נותרת לצדה, וכיוצא מכך היא מנתקת קשר עם שאר משפחתה ולמעשה מקריבה את רווחתה האישית ואת מקומה היציב במשפחה למען אחותה. למרות שפעולה זו עשויה להתפרש כחלק מרצונה "לפצות" את אחותה לאור הניצול המיני שחוותה בידי בעלה, או כדרך לשנות את דרכיה המאופקות לאחר גירושה ממנו, ניתן לשער כי היא נשארת לצד אחותה גם מתוך תחושת מחויבות עמוקה כלפיה ששורשיה נטועים בתפקיד שהוקצה לה בבית כ"אם" המטפלת כבר בילדותה.

אין-הייה מתחילה להכיר במפורש ברצונותיה האישיים ובאופן בו ההתנהלות ה"אימהית" שלה משתלבת בתוכם לאחר הפרידה מבעלה. החלק השלישי כולו מסופר מנקודת מבטה, ומתואר בו תהליך איטי של חיפוש עצמי תוך חיווט מחודש של יסודות ה"אימהות" שלה. השינוי המשמעותי הראשון בהתנהלותה ניכר כבר בחלק השני, ב"פיצוץ" שמתרחש בינה לבין בעלה – היא מרימה את קולה ומתנהלת מולו באגרסיביות בפעם הראשונה לאחר שהיא מוצאת אותו במיטה עם יונג-הייה, ומפתיעה אותו בנחישותה כאשר היא מכריזה שהיא התקשרה למוקדי החירום (Han, 2015, p. 129-131). בשלב זה היא אמנם עדיין מגוננת על אחותה וכועסת על בעלה על כך שניצל אותה בחוליה (Han, 2015, p. 131) אולם מאוחר יותר, כאשר היא סועדת את יונג-הייה בבית החולים, היא נוכחת לגלות דמיון ביניהם שמרחיק אותה מנטלית מאחותה, למרות המחויבות הפיזית להישאר לצדה. היא חושבת על כך שכשהייתה קטנה וגדלה במציאות בה היא ואחותה סבלו מאלימות מצד אביהן, היא חשה אחריות עצומה כלפי יונג-הייה, אותה היא אפילו מכנה "אימהות", אולם ככל שיונג-הייה התבגרה – גם לפני ש"השתגעה", היא הפכה למסתורית ומרוחקת (תכונה, שלטענת אין-הייה, יונג-הייה חולקת עם בעלה לשעבר), עד שלעתים אין-הייה חשה שהיא אינה מכירה את אחותה בכלל (Han, 2015, p. 141).

בעוד שאין-הייה אינה מאשימה את יונג-הייה בתקרית עם בעלה לשעבר, בזמן הטיפול בה היא נאלצת להתמודד עם מתחים הנובעים גם ממצבה הנפשי הרעוע של יונג-הייה וגם מהריוחוק שנוצר ביניהן, וכתוצאה מכך ניכרים שינויים בהתנהגותה ותפיסותיה. הדבר ניכר במיוחד בסצנה בה יונג-הייה מסרבת לאכול את האפרסק שאין-הייה נתנה לה, ואין-הייה מנסה להזכיר לה שבעבר היא הייתה מתעקשת לקנות רק אפרסקים מהסוג הזה מרוב שאהבה אותם, ממש כמו ילדה (Han, 2015, p. 141).

2015, p. 145). כאשר יונג-הייה אינה מגיבה לתחינותיה, אין-הייה מאבדת את סבלנותה ומתאפקת שלא לצעוק עליה ולהכניס את חתיכות האפרסק לפה שלה בכוח (Han, 2015, pp. 168-169).

בחלקים הקודמים אין-הייה תוארה בידי בעלה ובידי מר צ'ונג כאישה "מושלמת", רגועה וצייתנית – כמעט לא אנושית, ולכן רגע ההתפרצות שהיא מתארת בסצנה זו מדגיש את השינוי שמתחולל בתוכה על רקע ההתמודדות עם יונג-הייה; חוסר ההבנה שלה את אחותה מתסכל אותה עד כדי כך שהיא שוקלת להשתמש באלימות הפיזית המאפיינת את אביה, ורצונה להבין את יונג-הייה נחלש ככל שמצבה של אחותה מחמיר. באותו זמן היא מנסה לחזור במוחה לימים פשוטים יותר – בהם אחותה הייתה מוכרת לה והיא ידעה כיצד לטפל בה. תפקידה ה"אימהי" של אין-הייה נגזל ממנה בכוח על רקע מחלתה של אחותה, והיא אינה מכירה דרך אחרת לתקשר איתה, מה שמותיר אותה חסרת אונים ומרוחקת מיונג-הייה על אף הקרבה הפיזית ביניהן.

ה"אימהות" של אין-הייה כלפי יונג-הייה מושווית באופן מובהק ל"אימהות" שלה ביחס לבנה. במובנים רבים נראה כי היא דומה באופייה: בדיוק כפי שהיא מאכילה את בנה הצעיר ומצמידה מטלית לחה למצחו כאשר הוא חולה, כך היא מסדרת את שיערה של יונג-הייה ומאכילה אותה בבית החולים (Han, 2015, pp. 136-141). דווקא ברגעים בהם יונג-הייה מתנהגת כמו ילדה – מסתכלת עליה בתמימות ומחייכת בשקט, אין-הייה מרגישה כאילו כל הבעיות בעולם נפתרו (Han, 2015, p. 140). אולם בעוד שהטיפול ביונג-הייה מכביד על אין-הייה, ולעתים קרובות היא רואה בו עול שנגזר עליה להתמודד אתו, הטיפול בגי-וו מסב לה נחמה ונחת. למרות שבדומה ליחסיה עם יונג-הייה, היא מעידה גם לגבי גי-וו כי היא "חשה אחריות" כלפיו, היא מוסיפה כי תחושת האחריות כלפי בנה היא הדבר היחיד ששומר על שפיותה (Han, 2015, p. 183), בעוד שכפי שהודגם קודם לכן, יחסיה עם יונג-הייה רק מערערים את היציבות בחייה: סבלנותה פוקעת לעתים קרובות, היא מרגישה חוסר אונים לצד אחותה ומפקפקת בהחלטות שקיבלה בעברה.

מערכת היחסים של אין-הייה עם בנה היא זו שחושפת לראשונה את ה"אימהות האנדיבידואלית" השוכנת בקרבה – זו שמאפשרת לה לראשונה לבטא בבירור את תחושותיה ורצונותיה האישיים, גם אם היא אינה מצליחה לחלוטין לממש אותם. בניגוד לשאר מערכות היחסים שלה, מדובר במערכת יחסים הדדית – בנה אינו רק לוקח אלא גם נותן. הדבר ניכר במיוחד בסצנה בה גי-וו מתעורר מסיוט באמצע הלילה ומספר לאין-הייה בבכי שהוא חלם שהיא הפכה לציפור, ואין-הייה מבינה באותו הרגע שהוא לא מנסה "להשיג" ממנה משהו, אלא שהוא בוכה פשוט כי הוא עצוב בשבילה (Han, 2015, pp. 196-197). היא אף מעידה כי הוא היחיד שגורם לה לצחוק ולחייך (Han, 2015, pp. 183-184), נזכרת בכך שהיא אחזה בו לאחר שבעלה אנס אותה (Han, 2015, p. 178).

ומביעה חשש מכך שכשיגדל הוא יאבד את תמימותו ואת אושרו (Han, 2015, p. 195). בעוד שאין-
הייה מאבדת את היציבות שאפיינה אותה לאורך התדרדרותה הנפשית של אחותה, ובמיוחד לאחר
הגירושין מבעלה, וננטשת בידי כל ה"מבוגרים" בחייה, גי-וו מהווה גורם יציב שבזכותו היא
מצליחה לשרוד – מישהו שהיא באמת מעוניינת להשקיע בו, כי הוא גורם לה להרגיש טוב.

עם זאת, אין-הייה מתקשה לשלב את הטיפול בבנה עם הטיפול ביונג-הייה, במיוחד לאור העובדה
ששניהם חסרי ישע המסתמכים על טיפולה באופן מוחלט, ושאיש אינו עוזר לה בטיפול בהם. לעתים
ניכר מדבריה שהיא מעדיפה להקדיש את זמנה לגי-וו ונאלצת בעל כורחה לטפל באחותה על אף
שהיא דואגת לה, במיוחד בסצנה בה היא מטפלת בבנה החולה ומעידה כי אין לה פנאי לחשוב על
אחותה ברגע זה, למרות שהיא ברחה מהמוסד לחולי הנפש ועדיין לא מצאו אותה (Han, 2015, p. 137).
בסצנה נוספת בה מצבה של אחותה מתדרדר ואין לה ברירה אלא להשאיר את גי-וו לבד אצל
השכנה, היא חשה אשמה וחוסר נוחות וחושבת בחרדה על העתיד שלו (Han, 2015, p. 195).

תחושתה של אין-הייה כי עליה להתפשר בטיפול בבנה מהווה בעיניה מכשול בדרכה למימוש
רצונותיה העצמאיים. באחת הסצנות בהן מצבה של יונג-הייה מחמיר והאחות חוששת כי היא
עלולה למות, אין-הייה נזכרת בפעם בה הלכה לגניקולוג לאחר שהיא התחילה לדמם מהנרתיק,
ובדרך לשם היא חשבה על כך שהקדישה את כל החיים שלה עבור אחריה ומעולם לא חיה עבור
עצמה (Han, 2015, pp. 175-177). כאשר אין-הייה התגרשה מבעלה, היא הכריזה כי היא מתכוונת
ליצור משפחה חדשה, הכוללת רק אותה ואת גי-וו (Han, 2015, pp. 144-145) ובכך ניסתה
לראשונה לחיות את חייה עבור עצמה, ויחד עם בנה שגורם לה להרגיש טוב. בשלב זה היא מבינה
שהטיפול ביונג-הייה – ככל שהיא אוהבת אותה – גוזל ממנה את האפשרות לטפל בבנה ולטפח את
המשפחה החדשה שאמורה לממש את רצונותיה העצמאיים וליצוק משמעות לחייה.

אין-הייה נותרת לצדה של יונג-הייה עד למותה, אולם לקראת סוף הספר ניכר כי גם אם היא נמצאת
בבית החולים באופן פיזי, היא החליטה בנפשה לשחרר את אחותה מתחום האחריות שלה. בעוד
שבימי האשפוז הראשונים אין-הייה מודאגת מאוד ממצבה הבריאותי ומפצירה בה לאכול וליטול
את תרופותיה (Han, 2015, pp. 165-169), בשלב מסוים, כאשר יונג-הייה מספרת לה על חלום בו
היא יורדת לאדמה והאחות מסבירה שהיא עלולה למות, המילים מכות בה כמו "מטוס שממריא
לשמיים" (Han, 2015, p. 175).

מאותו רגע הפצרותיה ביונג-הייה לאכול ולשמור על בריאותה מתמעטות, והרהוריה על החיים
שבזובה, לצד רצונה לקיים חיים חדשים ועצמאיים, מתגברים. היא חושבת על הזמן שהקדישה

לבעלה ולמשפחתה ועל הסבל שחוותה בגללם (Han, 2015, pp. 175-178), על כך שביתה מעולם לא באמת היה שלה (Han, 2015, pp. 179-180) ועל בנה (Han, 2015, pp. 183-184, 195-197). היא מזדעקת רק כאשר אחותה נתונה לסכנת חיים ממשית (Han, 2015, p. 189-192) אולם התנהגותה בסצנה זו מתוארת כלא-רציונלית, הנובעת מהזעזוע שהיא חשה למראה אחותה המדממת, ועשוי להתפרש כאינסטינקט שעדיין מושרש בתוכה לדאוג לה. עם זאת, בימיה האחרונים של יונג-הייה אין-הייה מוטרדת בעיקר מכך שנטשה את בנה למען אחותה (Han, 2015, p. 186) ונראה שהיא מקבלת את העובדה שאחותה אינה צפויה לשרוד.

ההכנות לשחרורה של יונג-הייה כבר התבצעו במוחה של אין-הייה: היא מבינה שאין להמשך חייה של יונג-הייה היתכנות, וכי עליה להתמקד במשפחתה החדשה ובבנה, אולם ההבנה הזו אינה מתבטאת מבחינה פיזית – כנראה מתוך קושי להיפרד מתפקיד ה"אם" עבור אחותה שהושרש בקרבה כבר בצעירותה. היא עדיין נמצאת לצדה של יונג-הייה ומטפלת בה עד ליום מותה, גם אם היא אינה מנסה לשכנע אותה להמשיך לחיות. נראה כי השחרור האמיתי של אין-הייה מעברה יגיע רק עם מותה של יונג-הייה, שיסמל את אובדן הקשר של אין-הייה עם כל מורשת משפחתה.

שפיות מול שיגעון

בספר קיים דיון נרחב על הקווים המפרידים בין "שפיות" ו"שיגעון". המונחים הללו מאפיינים את הדמויות השונות בהתאם למצבן הנפשי ורמת התאמתן לחברה ה"נורמטיבית" המתוארת בספר. בקטלוג מופשט של הדמויות הבולטות בספר ניתן לומר כי יונג-הייה מייצגת את ה"שיגעון" בספר ביחס לכל בני משפחתה, שהרי היא מתוארת כלוקה בנפשה, וחורגת מהנורמטיביות שהם מייצגים. לפי התמה "מבנה המשפחה הנורמטיבית", ובהסתמך על מאמרים קודמים, מקורה של הנורמטיביות שהונחלה לשתי האחיות בילדותן היא החברה הפטריארכלית אליה נולדו, בה מצופה מנשים לשרת גברים ולמלא תפקידים מוגדרים במשק הבית (Choi, 2013; Alexanderscu, 2016; Kim, 2019; Lee, 2020). יונג-הייה שוברת את המוסכמות הללו בכך שבין השאר היא מפסיקה לאכול ולהכין בשר – המזוהה עם טיפול בגבר, ומסרבת לקיים עם בעלה יחסי מין (Lee, 2020), ואף מסרבת ללבוש חזייה, ובכך מחזירה לעצמה שליטה על הגוף שלה (Kim, 2019). עם זאת, ניסיונה להשתחרר מהנורמטיביות הפטריארכלית עולה לה בשפיותה – הדיכוי הגברי שחוותה לאורך חייה מכביד עליה עד כדי כך שהיא חורגת את עצמה בניסיון להשתחרר ממנו (Kim, 2020).

במבט ראשוני אין-הייה אמורה להיכלל בצד ה"נורמטיבי" של המתרס – היא מתוארת בעיני מקורביה כאישה צייתנית המתמסרת לחברה בה היא חיה ולכלליה, אולם כפי שניכר בשלבים הקודמים בניתוח דמותה, במהלך הספר מתעוררים בה רצונות ותחושות החורגים מגבולות ה"נורמטיביות" המוצגת בספר, ויוצרים בקרבה קונפליקט פנימי: בדומה ליונג-הייה, היא מבינה שעליה להשתחרר מהרגליה הישנים וה"נורמטיביים" שפגעו בה, אולם בו בזמן מגלה כי הרגלים אלה הם חלק בלתי נפרד מהזהות שלה. היא אינה מבינה כיצד להשתחרר מההרגלים הללו בצורה בריאה, מה שלעתים מתבטא בצורת ופעולות לא שגרתיות, המערערות את יציבותה הנפשית, ויוצרות קווי דמיון בין דמותה לבין דמות אחותה, למרות חזותה ה"נורמטיבית".

לפני שנפרדה מבעלה ונדרשה לטפל באחותה במוסד לחולי הנפש, אין-הייה דבקה בשגרה קבועה שייצבה את חייה ומעולם לא העלתה בדעתה לפקפק בה, גם אם היא נפגעה במסגרתה. כפי שצוין בתמה "מבנה המשפחה הנורמטיבית", כבר מגיל צעיר הובהר לה תפקידה במשפחה, ובין אם מתוך פחד מפגיעה בידי אביה, או מתוך חוסר היכרות עם מציאות אחרת, היא לא חרגה מגבולות תפקיד זה ואף ניסתה לחקות את הדינמיקה המשפחתית שהכירה בילדותה בחייה הבוגרים עם בעלה ובנה.

בעלה של אין-הייה ציין כי היא אינה נוהגת להביע רגשות עזים מאחר ותדמיתה החיצונית חשובה לה (Han, 2015, pp. 103), מה שמודגם גם בסצנה בה היא נוסעת באוטובוס למוסד לחולי הנפש ומודאגת מכך שאנשים על האוטובוס יחשבו שהיא חולת נפש בעצמה (Han, 2015, p. 134). בסצנות הללו אין-הייה מתוארת בידי הסופרת כדמות השואפת להיטמע בסביבתה כמו לטאה, וסולדת מהמחשבה על כך שהיא עשויה להתבלט בכל צורה שהיא – ובמיוחד בצורה הנתפסת כ"שלילית" בעיני החברה. לצורך כך היא מוכנה להתפשר על כבודה ולהקריב את בריאותה הנפשית והפיזית: כאשר אביה סוטר ליונג-הייה, היא מצדיקה את התנהגותו למרות שהיא נחרדת ממנה (Han, 2015, p. 50) והיא סופגת את האונס שהיא חווה בידי בעלה בכך שהיא מתרצת לעצמה שמדובר בתקרית חד-פעמית ושכל עוד היא תמשיך לדבוק בהרגליה הישנים הכול יהיה בסדר (Han, 2015, pp. 178-179). בעוד שיונג-הייה שוברת את השגרה הפטריארכלית באופן פתאומי וקיצוני וכתוצאה מכך פוגעת בעצמה אנושות, אין-הייה מרשה לשגרה הזו להשתלט עליה מתוך רצון להימנע מהצורך להתמודד איתה, ובכך להתבלט כ"חריגה" שאין לה מקום בחברה.

אין-הייה מגיעה לנקודת שבירה בפעם הראשונה בספר לאחר שהיא מגלה כי בעלה בגד בה עם אחותה, תוך שהיא מבטאת במפורש את הזעזוע שלה מכך שהוא ניצל את מצבה השברירי של יונג-הייה כדי לנצל אותה מינית (Han, 2015, pp. 130-131). מאוחר יותר היא מספרת כי ידעה מזה זמן מה שבעלה לא באמת אהב אותה ושמערכת היחסים שלהם הייתה מונעת בידי אינטרסים – מצדה,

להראות שהיא מסתדרת בעיר הגדולה לבדה, ומצדו, להסתמך על ישות יציבה בזמן שהוא שקוע בעבודתו כצלם (Han, 2015, pp. 143-144). בגידתו כשלעצמה, במיוחד בהתחשב באונס שעליו הבליגה בעבר, היא ככל הנראה לא מה שגרם לאין-הייה להפוך את חייה מן היסוד בכך שהחליטה להתגרש ממנו. ניתן, בהתחשב ברקע המשפחתי והנפשי של אין-הייה, לייחס שינוי גישה זה דווקא לתחושת האחריות שלה כלפי אחותה הצעירה ורצונה לשמר את מבנה המשפחה הנורמיטיבי, שבמסגרתו בעלה אינו אמור לקיים יחסי מין – או יחסים כלשהם, עם אחותה, כפי שציינה קים במאמרה (Kim, 2020). אם כך, המניע לשבירת המוסכמות החברתיים בשלב זה נבע דווקא מרצונה של אין-הייה למנוע שינוי ולדבוק בהם.

ההחלטה של אין-הייה להתגרש מבעלה ולעמוד לצד אחותה בעוד ששאר משפחתה החליטה לנטוש אותה מוציאה אותה מגבולות החברה "הנורמטיבית" מבלי שהיא יכולה לשלוט בכך: היא נאלצת לגדל את בנה לבדה ולהתמודד עם שאלותיו בנוגע לאביו הנעדר (Han, 2015, pp. 145-156) והיא מודרת ממשפחתה בידי הוריה ואחיה הצעיר, מאחר והם אינם מוכנים לבוא במגע עם יונג-הייה "המשוגעת", אליה היא מקושרת כעת באופן ישיר (Han, 2015, p. 150). ההחלטות העצמאיות הראשונות שאין-הייה מקבלת מדגישות בפניה את חוסר יכולתה לשלוט בסביבתה, למרות שזו מעולם לא נשלטה על ידיה מלכתחילה – הוריה תמכו בה כל עוד היא הועילה לתדמיתם, ונישואיה לא התפרקו כל עוד היא ספגה את ההשפלות מצד בעלה. קיבולת הסבל שלה היא זו שהחזיקה את מערכות היחסים המשמעותיות שלה, וברגע השבירה היא מבינה שמעולם לא הייתה להן תכלית.

השינויים המשמעותיים שמתרחשים בחייה – בין אם היא ייחלה להם או לא, גורמים לאין-הייה לפקפק בזהותה ובמקומה בחברה. כעת, כשהיא מרוחקת מסביבתה המקורית, יש לה פנאי להרהר בנוגע לפרטים שהרכיבו את חייה עד לאותה תקופה ולפקפק במשמעותם. היא מתחילה לשאול את עצמה לעתים תכופות אם לא הייתה יכולה לעצור את כל הדברים הרעים שקרו בחייה (Han, 2015, pp. 172-123). היא חושבת לעתים קרובות על חוסר המשמעות שבהם, ותוהה מדוע אנשים ממשיכים לחיות למרות שרע להם (Han, 2015, pp. 183-184). ניכר כי נופלת בקרבה ההבנה כי עד לאותה נקודה היא לא חיה את חייה מרצון וכישות עצמאית – אלא בכפייה וכהשתקפות של אחרים.

אולם לא יהיה זה נכון להגיד שאין-הייה מעולם לא חוותה משברים נפשיים גם כאשר הייתה נשואה וחייה – כלפי חוץ – נראו נורמטיביים לחלוטין. היא נזכרת במקרה בו לאחר שבעלה נרדס, היא נכנסה לחדר המשחקים בביתם, פירקה את המובייל שבנתה יחד עם בנה, הכניסה אותו לתוך שק ויצאה אתו מחוץ לבית ולכיוון ההרים באמצע הלילה (Han, 2015, pp. 179-180). לפני כן היא חוותה התקף חרדה בו היא הרגישה שהבית שלה, וכל חפציו, אינם שייכים לה, ולא הצליחה להתנחם

Han, 2015, pp. 178-) אפילו בחולצה שלה שהריחה כמו גיי-וו, ובדרך כלל הייתה מרגיעה אותה (Han, 2015, pp. 180-181). על ההר היא הרגישה פחד לצד הקלה, בשל השחרור הזמני מהכאב (Han, 2015, pp. 179). העלייה על ההר מסמלת בריחה של אין-הייה מהבית בו היא כבולה לחיי סבל ואומללות עם בעלה המזניח והמתעלל – שאפילו החולצה שמריחה כמו בנה אינה מצליחה להפוך אותו ל"בית" עבודה. היא לקחה את המובייל – חפץ שהיא יצרה יחד עם בנה ומזכיר את הקשר ביניהם, פירקה אותו והעלתה אותו על הר – הרחק מבעלה ומחוסר האונים שבחייה.

העלייה להר מזכירה במובן מסוים את יונג-הייה, שבתגובה לטראומות שהיא חוותה מחדש בחלומה היא רוקנה את המקרר בביתה מכל מוצרי הבשר וזרקה אותם מחוץ לבית (Han, 2015, pp. 15-17). שתי האחיות ניסו להתנער מבעליהן (שבמקרה של יונג-הייה, הבשר הזכיר לה אותו) ולהשתחרר מחייהן הקודמים, אולם בעוד שיונג-הייה התעמתה עם בעלה באופן מופגן והובילה לשינוי מידי בחייה, אין-הייה נהגה להתגנב אל מחוץ לבית מבלי שבעלה ידע על כך, לפרק חפץ שבעלה בכלל לא ידע על קיומו, ובבוקר להעמיד פנים שדבר לא קרה.

זיכרון זה מראה שעולמה הפנימי של אין-הייה מעולם לא היה "שפוי" ו"נורמטיבי", גם כאשר היא הציגה את עצמה בצורה זו כלפי חוץ. ה"כאב הפנימי" שעליו היא התלוננה מייצג תחושת אי-יציבות עמוקה שנכחה גם כאשר הייתה נשואה, ורק לאחר גירושיה אין-הייה מבינה שהיא תוצר של הפאסיביות שלה אל מול נסיבות חייה. לאורך כל הספר וגם לאחר הגירושין, אין-הייה אינה משתפת את סביבתה הקרובה בקונפליקטים הבערים בתוכה, למרות שבפרק השלישי הקוראים כבר מודעים אליהם. ניתן לשער שהיא עושה זאת גם מתוך רצון להיתפס כ"נורמלית" (כפי שנראה בסצנה באוטובוס) וגם מתוך צורך להישאר איתנה עבור אחותה ובנה – שני תפקידים שהונחלו לה כבר מינקות, והיא מתקשה לעצב אותם מחדש בצורה שתאפשר לה לקבל תמיכה נפשית.

עם זאת, למרות שאין-הייה מוטרדת מהצורה בה היא נתפסת בידי החברה ברמה כזו שלא מאפשרת לה (לפחות לא בשלב זה) להשתחרר באופן תקין מהטראומות הפוקדות אותה, מצבה יציב בהרבה מזה של אחותה. יונג-הייה אמנם מצליחה "להשתחרר" מטראומות הילדות והשעבוד לגברים שבחייה, אולם היא עושה זאת בצורה אלימה והרסנית שמוחקת לא רק את הטראומות והקשיים שבחייה, אלא את חייה כליל. הדבר ניכר במספר דוגמאות קיצוניות המופיעות בסוף הספר, ביניהן סצנה בה יונג-הייה נמצאת במוסד לחולי הנפש באפיסת כוחות, אך עדיין נאבקת בכוחניות כאשר מנסים להכניס לה מזון דרך האף, וכתוצאה מכך גורמת לעצמה לדמם (Han, 2015, pp. 189-192).

זו אולי הפעם הראשונה בה ה"שיגעון" הפנימי של אין-הייה יוצא החוצה: היא מתפרצת לתוך החדר ונאבקת בצוות הרפואי באלימות כדי להציל את אחותה המדממת מידיהם (Han, 2015, p. 191). עם זאת, מיד לאחר מכן היא מתעשתת ונוזפת בעצמה על כך שהרשתה לעצמה לאבד שליטה – מזכירה לעצמה שהיא יכולה לגרום לגוף שלה לעשות מה שהיא רוצה, ונענית להוראות הרופאים לשלוח את יונג-הייה לבית החולים (Han, 2015, p. 193). ההתנגדות האקטיבית של יונג-הייה לחברה הפטריארכלית שגידלה אותה חורגת מגבולות ההיגיון הבריא: היא אינה מצליחה להבחין בין מצבה הפיזי ומצבה הנפשי ולקבל החלטות שקולות בנוגע לעתידה, ופוגעת בעצמה אנושות בניסיון להשיג משהו שאינו בר השגה במציאות בה היא חיה (הפיכה לעץ). לעומתה, חרף הדיכאון בו היא מתבוססת ומצבה הנפשי הירוד, אין-הייה מצליחה לקרוא את סביבתה בצורה הגיונית ופרקטית ופועלת להשגת מטרות מציאותיות – בין אם מדובר במציאת בייביסיטר לבנה הצעיר בזמן שהיא נמצאת בבית החולים (Han, 2015, p. 195) או אפילו בהתפרצות לחדר הטיפולים לאחר שהיא משוכנעת שהרופאים פוגעים באחותה. המעשים שלה מנותקים ממחשבותיה ומחלומותיה האפלים, ויש בהם היגיון התואם את כללי ההתנהגות המקובלים בחברה.

אם כך, ניתן לחלק את המונחים "שפיות" ו"שיגעון" לשני רבדים בהקשר של אין-הייה: שיגעון במישור הפנימי – תחושותיה האישיות של אין-הייה, ושפיות במישור החיצוני – האופן בו התחושות הללו באות לידי ביטוי בפומבי. בחלק זה התגלה כי למרות שתחושותיה הפנימיות של אין-הייה – הטראומה מהגדילה במשפחה פטריארכלית מתעללת, תחושת הבלבול, חוסר השייכות וחוסר הסיפוק מחייה – מנוגדות ל"נורמטיביות" שהוכתבה לה לאורך חייה, וחופפות לתחושות שהובילו למעשיה הקיצוניים של יונג-הייה, אין-הייה מעדיפה להתמודד איתן לבדה ואינה חושפת אותן בפומבי. מצד אחד החלטה זו פוגעת באיכות החיים שלה. זאת, מאחר שלמעט גירושיה וניתוקן של בעלה מחיי בנה, היא אינה מובילה אף אחד מהשינויים שמתרחסים בחייה אלא רק מתאימה את עצמה לדרישותיהם של אחרים. אולם מנגד, המודעות שלה לסביבתה ומקומה בחברה מאפשרות לה להמשיך לתחזק את עבודתה, את ביתה ואת בנה, ולחיות בחברה כאדם "שפוי". היא מתארת זאת בצורה מדויקת כאשר היא אומרת לאין-הייה, שגם לה יש חלומות, אבל בסופו של דבר חייבים להתעורר מהם (Han, 2015, p. 199). אין-הייה, בניגוד לאחותה, יוצרת הפרדה ברורה בין חלומותיה ותחושותיה הפנימיים לבין המציאות, וכך היא מצליחה לשרוד גם כשרע לה.

לעתים ניכר כי אין-הייה מנסה להיכנס לעולמה הדמיוני של יונג-הייה, אך אינה מצליחה לעשות זאת. באחד הלילות היא שוכבת ליד בנה ומנסה לדמיין את עצמה בין העצים לצד אחותה, אך היא מרגישה שהעצים דוחים אותה, כאילו היא לא שייכת לשם (Han, 2015, pp. 184-185). לאחר מכן

מתואר כי היא לא מצליחה להבין את רצונה של יונג-הייה להפוך לעץ (Han, 2015, pp. 185-186). ניכר כי אין-הייה מבקשת להצטרף ליונג-הייה בבריחה לעולם הטבע, אולם ההיגיון גובר עליה ומורה לה לבחור בדרך שלא תפגע בה. בפסקה האחרונה בספר היא בוחה בציפור שעפה בשמיים כאילו היא מצפה ממנה לתשובה, או מוחה כנגד משהו (Han, 2015, p. 199). לא ניתן לדעת בוודאות אם מדובר בניסיון חוזר של אין-הייה להתחבר לעולמה הפנימי של אחותה ובכך לקבל פתרון לבעיותיה, או פשוט בדרך להתאבל על מותה הקרב, אולם ניתן להניח שגם אם עולה בדעתה לשנות את דרכיה, היא תעשה זאת תוך התחשבות בבנה והתייחסות לסביבתה. השאלה האמיתית, לה לא ניתנה תשובה בספר, היא האם הפעם, לאחר ניתוק הקשר עם בת המשפחה האחרונה (יונג-הייה) – המהווה מקור למחויבויותיה הפטריארכליות של אין-הייה, היא תהיה אמיצה מספיק כדי לפעול למען שיפור מצבה, או שמא תחליט להישאר פסיבית אל מול נסיבות חייה.

דין

במחקרים הקודמים שעסקו בספר "הצמחוניות" הוצגו באופן מופשט רבים מהתהליכים שנחקרו לעומק בניתוח שהוצג במחקר זה. עם זאת, לצד קווי הדמיון בין המגמות המתוארות במחקר זה ובמחקרים הקודמים, רבים מהממצאים שהתגלו במחקר הנוכחי מרחיבים משמעותית, ולעתים אף סותרים, ממצאים ופרשנויות שהתקבלו לדמותה של אין-הייה במחקרים הקודמים.

ראשית, גם במחקרים קודמים קיימת התייחסות כללית למבנה המשפחה הנורמטיבית (למרות שהם אינם מכנים אותו כך): בדומה לממצאי המחקר, גם בהם מתוארת אין-הייה כאישה הלומדת להיכנע לחברה הפטריארכלית בה היא גדלה בשל ההתעללות הגברית שחוותה בילדותה (Lee, 2020), ומצוין הקושי שלה בהשתחררות מהנורמות החברתיות בהן חונכה להאמין, לפיהן התפקידים המגדריים במשפחה קבועים מראש ואין לערער עליהם (Kim, 2020).

עם זאת, במרבית המחקרים, אין-הייה מתוארת כדמות פסיבית שקיבלה על עצמה את הגורל שנגזר עליה, ואינה מעוניינת לשנות אותו עד לפרידה מבעלה, כפי שניכר בטענתה של קים (2020) כי אין-הייה בשלב זה היא נטולת אנוכיות ומקבלת את הסבל שלה כמובן מאליו (Kim, 2020). במחקר הנוכחי התגלה כי גם לפני רגע ה"התפרצות" – בו מצאה את בעלה במיטה עם אחותה, אין-הייה לא הייתה מרוצה מחייה, ונאלצה לשכנע את עצמה שהסבל שהיא חווה הוא תקין, למרות שלא האמינה בכך. הדבר ניכר במיוחד בסצנה בה אין-הייה בורחת מהבית ועולה על הר באמצע הלילה כדי לברוח מחייה ומבעלה (Han, 2015, pp. 180-181) – היא מעולם לא באמת השלימה עם מקומה במשפחה,

וגם לפני הגירושין מבעלה ייחלה בסתר לחיים טובים יותר. הפרידה מבעלה העלתה את התחושות הללו, שכבר היו קיימות, מעל לפני השטח בפעם הראשונה.

בדומה למחקר הנוכחי, גם המחקרים הקודמים מציגים את השינוי התפיסתי שחווה אין-הייה כמשמעותי ומכונן (Kim, 2020; Lee, 2020) אך בו זמנית מתייחסים לכך שאין-הייה אינה מתנתקת מהחברה לחלוטין ואינה מצליחה להבין את אחותה בצורה מספקת (Casey, 2021; Kim, 2020). עם זאת, במחקר הנוכחי התגלה כי קיימות נקודות דמיון רבות בין מצבה הנפשי של אין-הייה ומצבה הנפשי של יונג-הייה: שתיהן חוו טראומות זהות שמקורן בכוחניות גברית (אביהן ובעליהן), שתיהן יוצרות משפחות שהן חיקוי של מבנה המשפחה שלתוכן גדלו וסובלות בהן, ושתיהן מבקשות להשתחרר מחייהן באמצעות פנייה לגורמים חיצוניים. מחקרים קודמים לא ציינו את הגורמים לקושי של אין הייה להבין את אחותה, וניתן להניח שהתשובה המובנת מאליה בעיני החוקרים היא שאין-הייה, בניגוד לאחותה, היא דמות "שפויה" שאינה סובלת ממחלת נפש. אולם במחקר הנוכחי נמצא, כי ההבדל העיקרי בין האחיות, אינו בהכרח קיומם או היעדרם של קשיים על רקע נפשי, אלא עוצמתם של קשיים אלה והפטרונות, שכל אחת מסגלת לעצמה, להתמודדות עמם.

בעוד שיונג-הייה פונה לטבע ומנסה להימנע מכל דבר המזכיר לה את אנושיותה בכל מחיר, אין-הייה מוצאת מפלט דווקא בתוצר האולטימטיבי של אנושיותה – בבנה הצעיר. במחקרים קודמים תפקידו של גיי-וו מוזכר בקצרה כחלק מהציפיות החברתיות הכובלות את אין-הייה לחייה כ"אישה טובה" – כפי שמצופה ממנה ללבוש חזייה ולנהל את חנות הקוסמטיקה, כך גם מצופה ממנה להביא ילד ולדאוג לו (Stobie, 2018). לעומת זאת, במחקר הנוכחי גיי-וו מתגלה כהרבה מעבר לישות אנושית שנגזר על אין-הייה לדאוג לה – היא מתנחמת בנוכחותו כדי לאחות את פצעיה הפנימיים (למשל, לאחר שבעלה אונס אותה) צוחקת ומחייכת רק בנוכחותו ומרגישה שמערכת היחסים איתו היא היחידה בחייה שאין בה מניעים נסתרים – הוא אוהב אותה פשוט כי הוא אוהב אותה. אולם תפקידו החשוב ביותר של גיי-וו הוא שמירת שפיותה של אימו – הדאגה והאהבה שלה כלפיו מסיחים את דעתה מהצרות שבחייה, והיא מבינה שהיא לא יכולה לברוח אל הטבע כמו יונג-הייה מאחר והיא צריכה לטפל בו. בעוד שהמפלט של יונג-הייה מכלה אותה, המפלט של אין-הייה שומר על בריאותה ויציבותה הנפשית, על אף הצלקות החרוטות בלבה.

לעומת גיי-וו, במחקר הנוכחי נמצא כי יונג-הייה דווקא מקשה במידה מסוימת על התפתחותה של אין-הייה כישות עצמאית. ממצא זה מנוגד לקונצנזוס במחקרים הקודמים, לפיו נאמנותה של אין-הייה לאחותה וחוויותיה בעת שהיא מטפלת בה הן אלה שמעוררות בה מוטיבציה לשנות את חייה (Kim, 2020; Lee, 2020). בעוד שגם במחקר הנוכחי יונג-הייה מצוינת כאחד הגורמים הבולטים

לשבירת מבנה המשפחה הנורמטיבית – שהרי היא זו שהפרידה בין אין-הייה לבין בעלה והוריה, ובכך גרמה לאין-הייה לפעול באופן עצמאי בפעם הראשונה בספר, יונג-הייה מזכירה לאין-הייה באותה נשימה את חייה ה"ישנים" ואת מחויבותה המסורתית כאחות הגדולה לטפל באחותה.

לעתים נראה כי אין-הייה מטפלת ביונג-הייה למורת רוחה, בגלל ש"אף אחד אחר לא יעשה את זה", וכי היא נכנעת לאינסטינקט שהונחל בה מצעירותה להקריב את עצמה לטובת הכלל. מצבה של יונג-הייה מהווה עול נפשי עבור אין-הייה, שמתחילה לפקפק בשפיותה של עצמה תוך הטיפול באחותה, והיא גוזלת את זמן האיכות של אין-הייה עם ג'י-וו – נקודת האור היחידה בחייה. למרות שאין-הייה אוהבת את אחותה מאוד, כפי שניכר במיוחד בסצנה בה אין-הייה מאבדת את עשתונותיה למראה אחותה המדממת על מיטת בית החולים (Han, 2015, p. 191), נראה כי כל עוד יונג-הייה נותרת בחיים, אין-הייה תמשיך להקדיש לה את כל תשומותיה מבלי לטפל בצרכים של עצמה, ומבלי לאפשר לעצמה להתפתח כישות עצמאית.

אם כך, אין-הייה מצטיירת במחקר הנוכחי כדמות מורכבת שאינה כנועה לחלוטין, אך גם אינה משוחררת לחלוטין. בעוד שבמחקרים קודמים מצוין כי למרות ה"שחרור" שלה מהמבנה המשפחתי שכבל אותה אין-הייה עדיין מכירה במוסכמות חברתיות בסיסיות, במחקר הנוכחי ניכר כי תחושותיה ותפיסותיה הפנימיות של אין-הייה דומות במובנים רבים לאלה של אחותה "המשוגעת". בבחינה מדוקדקת של עברה, של מערכות היחסים שלה עם דמויות מפתח בחייה ושל מצבה הנפשי לאורך הספר, ניכר כי בדומה לטענה שהועלתה במחקרים קודמים, אין-הייה עומדת על הקו המפריד בין אינדיבידואליות וכניעה לקולקטיב, אולם בניגוד למחקרים קודמים, בהם מתוארים השינויים בחייה של אין-הייה (הגירושין, הניתוק המשפחתי) כמכוננים להמשך חייה הבוגרים, במחקר זה פורטו הגורמים שבגינם אין-הייה דווקא "תקועה" על הקו ואינה מצליחה לבחור ביניהם.

מחשבותיה של אין-הייה קוראות לה לשנות את חייה מקצה לקצה, אך גופה מכריח אותה להישאר במקומה – להקדיש את תשומותיה לאחר (במקרה זה, לאחותה) במקום לבחור בטיפול עצמי. לא ידוע אם וכיצד מותה של יונג-הייה ישפיע על חיי אחותה, אולם ברור כי במצבה הנוכחי, וגם לאור המעשים העצמאיים הבודדים שביצעה במהלך הספר, מחשבותיה המרדניות לא יתורגמו לכדי פעולה אקטיבית, אלא אם כן תונח בפניה פרובוקציה ברורה (כמו הבגידה של בעלה). אולי מות אחותה יהווה "טריגר" משמעותי דיו, אשר יאפשר לה להתמקד בבניית משפחתה החדשה ולפלט את דרכה העצמאית בעולם.

סיכום

במחקר הנוכחי נותחה דמותה של "אישה ממוצעת" בחברה שיסודותיה הפטריארכליים פוגעים משמעותית באיכות חייה. בעוד שבמחקרים הקודמים בנושא הודגשה דמות האישה ה"משוגעת", המתנגדת בגסות ובפראות לכללים של חברה זו, מחקר זה מדגים כי הפגיעה הפטריארכלית אינה תמיד ניכרת בבירור מעל לפני השטח. לעתים היא מתקיימת דווקא אצל נשים כמו אין-הייה, שניכר במבט ראשוני כי הן "מסכימות" לתנאי הפטריארכליות הקובעים את אורחות חייהן, אולם בפועל הן פשוט אינן מסוגלות להביע את סבלן בבירור.

במחקר התגלה כי אין-הייה מונעת בידי "טריגרים" שגורמים לה לפעול, אך אינה מצליחה לזוז פעולה עצמאית שתשנה את מסלול חייה. היא מקבלת חופש מבעלה וממשפחתה שכלאו אותה, אך אינה מכירה דרך אחרת מלבד לזו שהיא למדה בילדותה, ולכן גם לאחר "שחרורה" מהמבנה המשפחתי המסורתי היא ממשיכה "לשרת" את אחותה. במקרה זה, אין-הייה אינה מסוגלת להציל את עצמה – היא צריכה שהחברה תשתנה בשבילה, ותלמד אותה לפעול למען מימוש עצמי, אחרת היא תמשיך לחכות ל"טריגרים" שיפעילו אותה עד לסוף חייה. בהתחשב בעובדה שאין הייה מייצגת את האישה ה"ממוצעת" בספר, הדבר עשוי להיות תקף לגבי נשים רבות בחברה בה היא חיה.

חשיבותו העיקרית של מחקר זה היא בהצגת האישה ה"שקטה" וה"נורמטיבית" – זו שלא נלחמת עבור חירותה וזכויותיה, אלא מקבלת את תנאי החברה הקיימים, גם אם הם פוגעים בה. בדרך כלל נשים "רועשות" כמו יונג-הייה – בעלות הסיפורים הייחודיים והחריגים, הן אלה שקולן נשמע בשיח למען שינוי חברתי, וקל להניח שהן פועלות בשם קבוצה קטנה של נשים "רדיקליות", שאינה מייצגת את רצון האוכלוסייה כולה. אולם בהתמקדות בסיפורים של נשים כמו אין-הייה, הנתפסות בחברה כ"נורמטיביות", ניתן לראות כי הן עשויות לחלוק את מאבקן של ה"חריגות", גם אם אינן מבטאות זאת בקול. במחקר זה ניתן לאישה ה"שקופה" קול, והודגם כיצד היא חולקת את המאבק במוסכמות הפטריארכליות עם מקבילתה ה"קיצונית", למרות נקודות השוני הרבות ביניהן.

המגבלה העיקרית במחקר זה היא מחסום השפה – המחקר כולו התבסס על תרגום לשפה האנגלית של הספר, שנכתב במקור בקוריאנית, ולכן חלק מהפרשנויות המוצגות במחקר לא בהכרח יתאמו בצורה מוחלטת את הכתוב בגרסתו המקורית של הספר. בנוסף, יהיה ניתן להעמיק את הבנת מערכות היחסים, הביקורות והמסרים המופיעים בספר באמצעות התמקדות בדמויות אחרות (למשל, הדמויות הגבריות) ובמערכות היחסים בין הדמויות, מאחר וכפי שניכר גם במחקרים קודמים, התמקדות בדמות אחת אינה מספיקה כדי להבין את היצירה על כל רבדיה.

ביבליוגרפיה

- Alexandrescu, I. (2016). Korean Daphne: Becoming a Plant in Han Kang's *The Vegetarian*. *Analele Universității din Oradea. Limba și literatura română*, 23, 125-132.
- Casey, R. (2021). Willed Arboreality: Feminist Worldmaking in Han Kang's *The Vegetarian*. *Critique: Studies in Contemporary Fiction*, 62(3), 347-360. <https://doi.org/10.1080/00111619.2020.1841725>
- Choi, Y. (2013). Male Violence and Female Body in Han Kang's "*Vegetarian*". *Feminist Studies in English Literature*, 21(3), 205-235. 10.15796/fsel.2013.21.3.008
- Jung, H. (2021). Kim Ji-Young, Born 1982 Revisited. *Journal of Asian Sociology*, 50(1), 203-246. <https://www.jstor.org/stable/27011186>
- Kim, M. (2020). A Deleuzian Reading of "Becoming-plant" in Han Kang's Writing: *The Fruit of My Woman* and *The Vegetarian*. *Critique: Studies in Contemporary Fiction*, 61(3), 327-340. <https://doi.org/10.1080/00111619.2020.1713716>
- Kim, W. (2019). Eating and Suffering in Han Kang's *The Vegetarian*. *CLCWeb: Comparative Literature and Culture*, 21(5), 1-10. <https://doi.org/10.7771/1481-4374.3390>
- Lee, J.J. (2020). Touching Surfaces: Gestures of Love toward the Wounded Sister in Han Kang's *The Vegetarian*. *Tulsa Studies in Women's Literature* 39(2), 329-347. doi: 10.1353/tsw.2020.0023
- Stobie, C. E. (2017). The Good Wife? Sibling Species in Han Kang's *The Vegetarian*. *ISLE: Interdisciplinary Studies in Literature and Environment*, 24(4), 787-802. <https://doi.org/10.1093/isle/isx073>

מקורות ראשונים:

Han, K. (2015). *The Vegetarian*. (D. Smith, Trans.). Granta Publications. (Original Work Published 2007).

נספחים (טבלת האזכורים שלפיהם נוצרו התמות):

מקרא

- **צבע אדום:** מבנה המשפחה הנורמטיבית
- **צבע צהוב:** אימהות אבסולוטית מול אימהות אינדיבידואלית
- **צבע כחול:** שפיות מול שיגעון

פרשנות	תקציר ההתרחשויות	עמוד בספר
	תיאור ראשוני של המשפחה של הגיבורה, "אין בהם שום דבר חריג"	21
	האם העדיפה את האחות על פני הגיבורה	31
	מר צ'ונג מתקשר לאין-הייה - הוא נמשך אליה מינית (בגלל ה"מסורתיות" שלה)	32
	הסבר על האחות - בעלת חנות קוסמטיקה, מנהלת את הבית לבדה, מבשלת טוב, מתוארת בידי מר צ'ונג בצורה מחפצה, אבל היא מתנהגת ברציונליות ביחס לשאר המשפחה שלה ולא פוסלת לחלוטין את הטבעונות של יונג-הייה. אין-הייה דואגת לאחותה.	39-47
	אין-הייה מזדעזעת כשאבא שלה מרבית ליונג-הייה שמסרבת לאכול בשר. מבקשת ממנו להפסיק.	45-46
	אין-הייה מצדיקה את ההתנהגות של אבא שלה בכך שהוא תמיד היה ככה ושבגיל זקנה זה פחות גרוע, ושיונג הייה הייתה צריכה לכבד אותו בתור הבת שלו.	50

	<p>הבעל של אין-הייה מתעלם מהרצון שלה שיבלה את סוף השבוע איתה ועם הבן שלהם ומעדיף את האמנות שלו על פניה</p>	63
<p>ההבדל בין האמהות שלה לאנוכיות שלו</p>	<p>החפצה של נשים - מתעניין יותר בסימן על הישבן של יונג-הייה מאשר באשתו</p>	66-67
	<p>חוזר הביתה מאוחר מהסטודיו ואשתו מספרת לו שיונג-הייה חזרה הביתה מבית החולים. הוא מחליט להתקשר אליה. הוא מכיר בכך שאין-הייה מנהלת את כל משק הבית לבדה ושהוא לא עוזר לה אבל תופס את זה בתור "פריבילגיה" שהוא נותן לה ובעיניו היא שמחה על כך. לתפיסתו הוא התפשר על אין-הייה והתחתן איתה כי היה בה כמעט את כל מה שהוא רצה, אבל זה פגש את אחותה והבין שהיא בעצם מה שהוא חיפש במשך כל הזמן. אין-הייה לא מספקת אותו למרות שהיא מושלמת. הוא נמשך ליונג-הייה דווקא בגלל שהיא "פרועה" ולא מושלמת, היא מרגשת אותו.</p>	70-73
	<p>בעיניו אין-הייה היא אישה טובה אבל ה"טוב שלה מדכא" - oppressive. במקביל אין-הייה מביעה חוסר רצון מכך שמר צ'ונג הגיש בפני יונג-הייה את מסמכי הגירושין ואמרה שהיא ציפתה ליותר סימפטיה ממנו.</p>	72

פרוגרסיביות מדומה שלו	כן יש לו כבוד מסוים לנשים - הוא נגעל מהגישה של מר צ'ונג כלפי יונג-הייה - שמתייחס אליה כאילו היא חפץ	78
	אין הייה מתקשת שבעלה יביא ליונג-הייה פירות בביקורו אצלה	80
חוסר אונים שלה במערכת היחסים - למרות שזו לא מערכת יחסים מסורתית והיא "הבוס" הוא עושה מה שהוא רוצה ומתעלם מהרצונות שלה.	הוא קובע דברים בשביל אשתו למרות שהוא לא תורם למשק הבית בכלל - מציע ליונג הייה לעבוד אצלה בלי לשאול את אין הייה קודם	80
	מסתיר מאין-הייה את ההצעה שלו ליונג-הייה שתדגמן בשבילו	88
שותפים לא שוויוניים, הוא לא באמת עושה משהו ורק מנצל אותה כשנוח לו.	מתאר את מערכת היחסים שלו עם אין הייה כמערכת יחסים בין שותפים לעסק	90
	שוב כפייה של יחסי מין - הוא אונס את אשתו ומדמיין תוך כדי שהוא מקיים יחסים עם אחותה. היא אומרת בסוף שהוא מפחיד אותה, והוא נרדם מבלי לנסות לנחם אותה למרות שהיא בכתה.	90-91
	ביום למחרת היא מדחיקה ומתנהגת כאילו כלום לא קרה, והוא מרגיש לא בנוח עם זה. הסבלנות ה"לא אנושית" שלה צורמת בעיניו.	91

	<p>הוא רוצה להגן על יונג- הייה ונגעל מהמחשבה על האלימות שגילה כלפיה מר צ'ונג, אבל לא מגלה את אותם סנטימנטים כלפי אשתו ומתייחס אליה בדיוק כפי שמר צ'ונג התייחס ליונג- הייה. אכפת לו רק כי הוא מפנטז עליה.</p>	96
	<p>מגלה חוסר אכפתיות מוחלט כלפי אשתו והבן שלו - אחרי שהוא אוסף אותו הוא נוטש את הבן והולך בחזרה לסטודיו למרות שאשתו בוכה בטלפון, ומעדיף לא לחכות לה ולהתמודד עם המבוכה במפגש ביניהם מאשר לדאוג לרווחת הבן הקטן שלו - משאיר אותו לגמרי לבד בבית. הוא מופתע מזה שהיא בוכה בעבודה בגלל שנורא אכפת לה ממה שאנשים אחרים חושבים (בעיניו).</p>	102-103
<p>הוא מאשים אותה בכניעות שלה.</p>	<p>עדיין לא חוזר הביתה אחרי הסשן עם יונג- הייה. הוא מכיר בכך שיש סיכוי שהוא בעל חסר אחריות ואנוכי, אבל בסופו של דבר מגיע למסקנה שזה שאשתו לא כועסת וצועקת עליו כמו נשים אחרות זו מגרעה שלה (כנראה כי היא גורמת לו להרגיש אשמה וזה לא נוח לו).</p>	109

<p>התחלת שבירת המבנה המשפחתי והפסקת הכניעות של אין-הייה</p>	<p>אין-הייה נשברת כשהיא מגלה את בעלה ואת אחותה ביחד במיטה ואת ההקלטה של יחסי המין שקיימו. היא נוקטת בפעולה האקטיבית הראשונה מול בעלה וקוראת למשטרה ולאמבולנס. בעלה לא חש אשמה לרגע ושוקל להתאבד כדי לא לשאת בהשלכות של מעשיו.</p>	<p>129-132</p>
	<p>אין-הייה מתוארת כבחורה ממוצעת למדי (בעיניה).</p>	<p>134</p>
	<p>מאוד אכפת לה ממה שאנשים חושבים - היא שמה לב למבטים שנועצים בה באוטובוס למשמע היעד שלה (ביה"ח הפסיכיאטרי)</p>	<p>134</p>
	<p>היא האחראית על כל מי שנמצא סביבה - גם הבן שלה וגם יונג-הייה, עושה הכל לבדה (גם מטפלת בבנה החולה וגם מטפלת באחותה בבית החולים בו זמנית)</p>	<p>135-136</p>
	<p>מקדישה את כל תשומותיה לאחרים ולא לצרכים שלה - צריכה להחליט אם הבן שלה יותר חשוב לה מאחותה</p>	<p>132</p>
	<p>מטפלת באחותה כמו שמטפלים בילד - מאכילה אותה, מסדרת את השיער שלה. בפסקאות יש השוואה ממשית בין אופן הטיפול שלה בג'יוו (מכינה אוכל, מצמידה סמרטוט רטוב למצח שלו) ואופן הטיפול ביונג-הייה (מביאה אוכל, מסדרת את השיער שלה)</p>	<p>136-141</p>

<p>מנסה לקיים עם בעלה מערכת יחסים "מסורתית" אבל הוא לא מאפשר לה. האינסטינקטים האימהיים נובעים מהגישה המסורתית שאימצה כשהייתה ילדה כדי להגן על עצמה מהתעללות אביה.</p>	<p>היא נמשכה לבעלה לשעבר לראשונה דווקא בגלל חוסר האונים שלו, כי היא יכלה לטפל בו. היא גילתה במהרה שהוא לא נותן לה לעשות את זה ושהוא מסוגר בתוך עצמו. אף אחד מהם לא באמת הכיר אחד את השנייה ולא ידע למה הם ביחד. היא הייתה איתו (לטענתה) בגלל לחץ חברתי "להסתדר" אחרי המעבר לסיאול.</p>	<p>141-144</p>
<p>חוסר גבולות - היא לא מצליחה לשלוט במעשים שלו והוא פוגע בה.</p>	<p>בעלה לשעבר מנסה לצלם אותה ואת ג'י-וו - מתייחס אליהם כאל יצירות אמנות, אבל מן הסתם בשלב מסוים זה כבר לא מספק אותו כי הוא עובר לאחותה.</p>	<p>145</p>
<p>לוקחת את השליטה מידי בעלה לשעבר (בפעם הראשונה בחייה).</p>	<p>ניתקה את בעלה לשעבר מהמשפחה ואמרה לג'י-וו שאין לו יותר אבא. זה רק שניהם.</p>	<p>145-146</p>
	<p>מאשימה את עצמה בהתרחשויות ותוהה אם היא הייתה יכולה לעצור אותן</p>	<p>148-149</p>
	<p>היחידה שנשארת לצד אחותה אחרי שהיא משתגעת, כל שאר המשפחה נוטשת אותה</p>	<p>150</p>
	<p>"she got by, as she always had done"</p>	<p>151</p>

	<p>תמיד הייתה בחורה מאוד עצמאית - כבר מגיל צעיר בתור האחות הגדולה, ואז בתור אמא, בתור בעלת חנות - תמיד "עשתה כמיטב יכולתה" והצליחה לייצב את המצב, אבל כשהמצב של יונג-הייה מחמיר היא לומדת שיש דברים מחוץ לשליטתה</p>	151
	<p>הרופא אומר לה שגם בני המשפחה צריכים לדאוג לעצמם, ולא רק לקרובים החולים, כשהוא מזהה שהיא נראית חולה</p>	153
<p>היא מטפלת באחרים כל חייה אבל אף אחד לא מטפל בה. תמיד צריכה לדאוג לעצמה.</p>	<p>צריכה לנחם את עצמה למראה המצב השברירי של אחותה, אף אחד לא מנחם אותה מלבדה.</p>	הערה כללית
	<p>מטפלת ביונג-הייה עד לרגע האחרון - גם כשהיא שבורה לחלוטין ואינה ניתנת לזיהוי. היא לא מהססת לרגע ורואה בכך מחויבות טבעית שלה. כולם מקרקרים סביב יונג-הייה (הרופא, המטופלת שעוזרת לה) ואף אחד לא מתייחס למצב הנפשי של אין-הייה ולמאבק שלה.</p>	165-166
	<p>בהתחלה לא מבינה למה אחותה לא אוכלת ומתרגזת, ולבסוף משנה טקטיקה ואומרת לאחותה שגם כדי להמשיך לחיות בתור עץ היא צריכה לאכול - מוכנה לקבל את אחותה גם בתצורה החולנית שלה כל עוד תישאר בחיים.</p>	166-169

<p>אימהות כדרך להימנע מהתעללות.</p>	<p>כשאין הייה ויונג הייה היו ילדות קטנות הן עלו על הר ויונג-הייה ביקשה לא לחזור ממנו. אין-הייה נזכרת שיונג-הייה הייתה היחידה שסבלה מהתעללות פיזית קשה מצד אביהן. אין-הייה הגנה על עצמה בכך שטיפלה באביהן כשהיה שיכור.</p>	<p>171-172</p>
<p>מרגישה אחראית על דברים שקורים סביבה שלא קשורים אליה ישירות.</p>	<p>אין-הייה תוהה לעצמה מה היה קורה אם לא הייתה נותנת ליונג-הייה להתחתן עם בעלה לשעבר, אם הייתה מגיבה להתעללות של אביה בה, אם הייתה בורחת יחד איתה - אולי כל זה לא היה קורה? לוקחת אחריות מלאה על כל מה שקורה אבל יודעת שאין בכך תכלית.</p>	<p>172-173</p>
	<p>בעלה לשעבר של אין-הייה מנסה ליצור איתה קשר ומבקש לפגוש את ג'י-וו, בנם. אין-הייה מסרבת ולא מוכנה לדבר איתו ולהכיר בקשר שלו אליה. מעמידה פנים שהוא זר עברה.</p>	<p>173-174</p>
	<p>אין-הייה יושבת ליד המיטה של יונג-הייה שמספרת לה על קול שקרא לה ואמר שהוא מחכה לה. אין-הייה מביטה במצב העגום של אחותה, והיא יודעת שהיא לא הולכת לשרוד. "a plane taking off"</p>	<p>173-174</p>

<p>מרגישה לראשונה שהאינסטינקט האימהי שלה בזבז לה את היכולת לממש את עצמה בחיים.</p>	<p>היא נזכרת בפעם בה נסעה לגניקולוג ברכבת לאחר שהחלה לדמם מהנרתיק. היא זוכרת שהיא הסתכלה מסביב בתחנת הרכבת והבינה שהיא מעולם לא חיה בשביל עצמה, תמיד רק בשביל אחרים, ושההצלחה שלה הסתכמה בתרומה שלה לאחרים. היא לא מרגישה סיפוק כשהיא מגלה שהמצב הבריאותי שלה תקין. לאחר מכן הפצע החלים והיא המשיכה לתפקד כרגיל אבל הרגישה כאילו היא עדיין פצועה מבפנים.</p>	<p>175-177</p>
<p>כניעות שנובעת מתחושת אחריות ופחד לשנות את המבנה המשפחתי הקיים וה"רצוי".</p>	<p>גם אחרי שבעלה התחיל לקיים איתה יחסים בניגוד לרצונה היא שתקה וספגה את הכל כדי לא לערער את המצב הקיים, אבל עכשיו היא מרגישה שהיא מגלה את הבית שלה בפעם הראשונה ומתחילה להבין שהיא בזבזה את החיים שלה.</p>	<p>178</p>
	<p>היא חוטפת התקף פאניקה ומתחילה להבין שהחפצים בבית שלה מעולם לא היו שלה, היא לא מצליחה להתנחם בהם יותר, והיא לא רוצה לחיות ככה.</p>	<p>179-180</p>

<p>פירוק המובייל שבנתה עם הבן ועלייה על ההר - פירוק האימהות הכובלת ומציאת העצמי. פעולה לסיפוק צרכים אישיים ולא לשירות האחר.</p>	<p>היא מפרקת את המובייל שבנתה ביחד עם בנה ולוקחת אותו איתה במעלה הר באמצע הלילה כדי למצוא נחמה.</p>	<p>180-181</p>
<p>הבן משמש כעת גם ככלי לשירותה - הוא גם נותן לה משהו (שומר על השפיות שלה) ולא רק היא לא. היא מתחילה לחשוב על הרווחה של עצמה אבל תוך כדי מחשבות קיצוניות חודרות אליה.</p>	<p>אין-הייה יושבת ליד יונג- הייה בבית החולים וחושבת לעצמה שהבן שלה הוא הדבר היחיד ששומר על השפיות שלה, ושבלעדיו אולי היא גם הייתה משתגעת. הוא היחיד שגורם לה לצחוק ולחייך, והיחיד שנראה שאכפת לו ממנה. היא תוהה לעצמה למה אנשים ממשיכים לאכול ולשתות - לחיות, למרות שהחיים שלהם רעים.</p>	<p>183-184</p>
<p>מנסה להתחבר ל"שיגעון" של אחותה אבל לא מצליחה.</p>	<p>היא שוכבת לצד ג'י וו ומנסה להיכנס למרחב של אחותה כדי להשתחרר מהחיים שלה - בין העצים, אבל הם לא מוכנים לקבל אותה כפי שהם מקבלים את יונג- הייה, כאילו היא לא שייכת לשם. הם לא היו מוכנים לקחת את החיים שלה.</p>	<p>184-185</p>
	<p>אין-הייה מנסה להבין מה יונג-הייה מרגישה שגורם לה להתנהג כמו שהיא מתנהגת (כמו עץ) אבל לא מצליחה לעשות זאת.</p>	<p>185-186</p>

<p>אין-הייה חשה פיזית את הכאב של אחותה ולא מסוגלת לסבול אותו - היא מתקרבת למצב הנפשי של אחותה ומתחילה להתפרע. חיבור נפשי בין שתי האחיות שלקחו את הטראומה שלהן לשני מקומות שונים.</p>	<p>אין-הייה צופה בצוות הרפואי שמנסה להכניס ליונג-הייה אוכל דרך האף, אבל היא מתנגדת ומתחילה לדמם. המצב הרפואי שלה מתדרדר והרופא הראשי מבקש שילכו לבית החולים הראשי בסיאול, אחרת יונג-הייה לא תשרוד. במהלך התקרית הצוות הרפואי נאלץ להחזיק גם את אין-הייה שמתפרעת למראה אחותה ונושכת את אחד מאנשי הצוות שמחזיק אותה - דמיון לאחותה.</p>	<p>189-192</p>
	<p>היא יוצאת מבית החולים הפסיכיאטרי ומלווה את יונג-הייה באמבולנס לבית החולים הראשי בסיאול. היא נוגעת בשיער הרטוב של יונג-הייה (מדם) ונזכרת בבנה ובפעמים בהן כשהן היו קטנות הן היו מתרחצות יחד.</p>	<p>194-195</p>

<p>מרגישה אשמה על כך שהיא עוזבת את בנה למרות שבו זמנית היא משרתת את אחותה. למרות ההבנה שהיא לא חיה בשביל עצמה היא עדיין לא מצליחה להשתחרר מהשירותיות שלה כלפי אחרים.</p>	<p>היא מבקשת מהשכנה שתשמור על ג'י-וו שהיא נמצאת בבית החולים עם יונג-הייה וחרדה לאור המחשבה על כך שג'י-וו עשוי לאבד את תמימותו ואת האושר שלו בעולם כשיגדל. היא חושבת שוב על הקלטת של יחסי המין של בעלה לשעבר ויונג-הייה וחושבת על זה פתאום כמחווה לא מינית - הם לא נראו לה אנושיים בקלטת הזו כשהיו מכוסים בפרחים, כאילו הם ניסו להתנער מהאנושיות שלהם. היא תוהה מה גרם לבעלה לשעבר לרצות לצלם דבר כזה, במיוחד לאור העובדה שזה גרם לו לאבד הכל.</p>	<p>195-196</p>
<p>אין-הייה מבינה שהבן הקטן והתמים שלה הוא היחיד בחייה שלא מנסה לנצל אותה. תוך כדי היא מעוררת בנוגע לחלום שלו ומתקשה להבחין בין חלום ומציאות בדומה לאחותה.</p>	<p>ג'י-וו מתעורר מסיוט ומספר לאין-הייה שבחלום שלו היא הפכה לציפור והציפור אמרה לו שהיא אמא שלו. אין- הייה מעריכה את התמימות שלו - הוא לא בוכה באופן מניפולטיבי או לא הגיוני, אלא פשוט כי הוא עצוב. היא מנסה לשכנע אותו שזה היה רק חלום ושהיא לא הפכה לציפור, אבל היא מעוררת בעצמה. היא נזכרת בפעם שבה היא יצאה מהבית באמצע הלילה לכיוון ההר בפיג'מה הדהויה שלה.</p>	<p>196-197</p>

<p>הילד והמחויבויות שומרים על השפיות שלה</p>	<p>היא חשה אשמה על כך שנטשה את הילד שלה לטובת יונג-הייה. היא חושבת לעצמה שאם יונג-הייה לא הייתה משתגעת ועושה את מה שעשתה עם בעלה אולי אין-הייה הייתה משתגעת במקומה, והדם היה נשפך ממנה.</p>	<p>186</p>
	<p>יונג-הייה פוקחת את עיניה באמבולנס ואין-הייה לוחשת לה באוזן שאולי כל זה היה חלום. היא מתוודה בפני אחותה שגם לה יש חלומות אבל היא לא מרשה לעצמה להיסחף לתוכם, כי קיימת מציאות גם מעבר לחלום. כאן נמצאת ההפרדה בינה לבין יונג-הייה - היא מצליחה להפריד בין חלום ומציאות, בין אפשרי לבלתי-אפשרי.</p>	<p>197-199</p>
<p>ניסיון אחרון להתחבר לטבע - לעולם הדמיון, וללכת בעקבות אחותה.</p>	<p>אין-הייה עוקבת אחרי מעוף ציפור שחורה בשמיים ומסיטה את מבטה לעצים דרך החלון, היא בוהה בהם בנחישות, כאילו מצפה מהם לתשובה.</p>	<p>199</p>